

ELLENZÉK

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár,
Jókai-u. 16., I. em. Telef.: 11—09. Nyomda: Egye-
tem-u. 8. sz. Telef.: 29—23. Csekk száma 72056

ALAPÍTOTTA:
BARTHA MIKLÓS

Kiadóhivatal: „PALLAS SAJTÓVÁLLALAT”
Rt. Kolozsvár. Előfizetési árak: 1 hóra 3.20 P.,
negyedévre 9.20, félévre 18.40, egy évre 36.80 P.

Német tengeralattjárók újabb 137.000 tonna hajóürt süllyesztettek el

Teljesen meggyújtott a kaukázusi német hadsereg elvágásának terve - Churchill hazaérkezett Angliába

Ciano grófot nevezték ki Olaszország szentszéki nagykövetévé

RÓMA, február 8. (MTI—Stefani.) Ciano gróf volt olasz külügyminiszter, a fasiszta nagytanács tagját királyi rendelettel Olaszország szentszéki nagykövetévé nevezték ki.

A szovjet támadása tovább tart a Don torkolati vidékén és a Donec középső szakaszán

BERLIN, február 8. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelentik, a véderő főparancsnoksága közli:

A Novorosszijszk vidékén partraszállt ellenség zömét megsemmisítettük. A megmaradt gyöngye erőket a legszűkebb térre szorítottuk össze.

A kaukázusi arcvonal egyéb helyein a németek a tervszerűen kiépített védelmi állásokat jelentékenyen megerősítették. Az erre irányuló intézkedések végrehajtása alatt a két hídfő között levő pusztaságot — Jejszket is beleértve — kiürítették. Ezzel a bolsevik főparancsnokság nagy szabású terve, amely a kaukázusi német haderőt el akarta szakítani, nemcsak meggyújtott, hanem tekintélyesen növekedtek a szovjet kötelek véres veszteségei is. A

német hadmozdulat a Szovjet déli szárnyának jelentékeny gyengülését okozta. tottunk el.

Míg a Donec-kanyarban Sachitól keletre csak helyijellegű harcok voltak, a Don torkolatvidékén, a doneci arcvonal középső szakaszán és az oszkoli szakasztól nyugatra az ellátó csata nem esik le. A szovjet csapatok az emberanyagot nem kímélő támadásokban a legsúlyosabb veszteségeket szenvedték. Az áttekinthetetlen erdős terepen harcra kényszerítettünk és az utolsó emberig megsemmisítettünk egy ellenséges ezredet. A többi arcvonalszakaszon a nap általában nyugodtan telt el. A léghaderő erős kötelékei egész napon át támadták az ellenség menetoszlopait.

Kitartó harcokban

Hadianyaggal megrakott karavánokból 137.000 tonna ürtartalmat süllyesztettek el a németek

BERLIN, február 8. (MTI—DNB.) A Führer főhadiszállásáról jelenti a véderő főparancsnoksága: A német tengeralattjárók kitartó és kemény harcokban Angliába haladó hajókaravánokból, amelyek az amerikai és szovjet arcvonal számára szánt hadianyaggal voltak megrakva, 16 szállítóegységet és tartályhajót süllyesztettek el. Az elsüllyesztett hajók tonnatartalma 102.500 tonna. Azonkívül elsüllyesztettek négy szállítóvitorlást. Három hajó torpedótalálatok következtében megsérült.

Mint a DNB értesül, Grönland déli csúcsa körüli vizeken elsüllyesztettek egy 7000 tonnás tartályhajót, egy 8000 tonnás szállítóhajót, valamint egy több mint 12.500 tonna hadianyagot szállító tartályhajót. Egy másik buvárhajó egy utánpótlást szállító karavánból, amelyet sorhajók és repülőgépek biztosítottak, elsüllyesztett egy 7500 tonnás hadianyaggal és élelmiszerekkel megrakott gőzöst.

Egy német tengeralattjáró a Földközi-tenger keleti részében elsüllyesztett egy Dido-osztályhoz tartozó cirkálót.

Tovább folytatja mozgó hadműveleteit honvédségünk

A honvédségek főnöke közli a 42. számú magyar hadijelentést: A Voronyezstől délnyugatra levő térségben kemény elhárító harcokat vívó hadosztályaink német kötelékekkel szoros együttműködésben tovább folytatják mozgó hadműveleteiket.

A magyar hadsereg egyéb részeinél nem voltak jelentős harcselekmények. (M. T. I.)

A honvéd hadsereg zöme előtt ellanyhultak az ellenség támadásai

A honvédségek főnöke 42. számú hadijelentésével kapcsolatosan beavatott katonai körökből még a következő tájékoztató részleteket közölte:

Mint ismeretes, a január első felében

megindult nagyarányú bolsevista támadás lendületének fokozatos letompítása és elhárítása végett a magyar hadsereg — éppen úgy, mint a szövetséges hadseregek — ugyancsak áttért a már tavaly télen alkal-

mazott mozgó védelemre. Ennek eredményeképpen — amit egyébiránt a hadijelentés is kiemel — a honvéd hadsereg zöme előtt az ellenség támadásai ellanyhultak. Az első nagy és nyilván legerősebb szovjet rohamok, valamint átkaroló kísérletek elhárítását és az új védőrendszer kialakítását különösen két körülmény tette lehetővé.

Az egyik körülmény az volt, hogy a bolsevista rohamhullámok lendületét, elsősorban a biztosító harcokcsütömegeket csapataink elkeseredett harcok során szembevető mértékben meggyújtották. Ma már megállapítható, hogy igen jelentős számú ellenséges páncélos löteket ki, illetve helyezett harcra kívül. Honvédeink e teljesítményének értékét fokozza az a körülmény, hogy az ellenség páncélosai

végzett pusztítást nemcsak páncéllhárító nehéz fegyverekkel, hanem sok helyen közelharcban, az ellenséges járművek kézigránáttal vagy robbanóanyaggal történt felrobbantása révén érték el.

A szovjet rohamok legyengítésének sikeres tényezője az a körülmény volt, hogy a harcok első szakaszában bekerített honvéd egységek — a német csapatokhoz hasonlóan — a végső kitarítottak, majd pedig, bár elkeseredett közelharcot, rendre kivágták magukat az ellenség gyűrűiből.

A hőmérséklet egyébként a téli csata kezdő heteinek hőmérsékletéhez képest igen nagy mértékben megenyhült és az elmúlt héten általában mínusz 10 és mínusz 15 fok között ingadozott. (MTI.)

Anglia megünnepli a vörös hadsereg felállításának évfordulóját

AMSZTERDAM, febr. 8. (MTI—DNB.) Clark Kerr, Anglia jelenlegi moszkvai nagykövete az angol rádióban előadást tartott arról, hogy Angliának szorosabb együttműködésre kell jutnia a Szovjet-Unióval. Anglia — mondotta a nagykövet — akarja és el is határozta, hogy együtt működik a Szovjettel. Ezt az elhatározást a háború utáni időre vonatkozó 20 esztendőes érvénnyel bíró megállapodásban fektették le. Ez a megállapodás életbe is lép és Anglia a jövőben együtt halad a Szovjet-Unióval.

A Daily Telegraph jelentése szerint egész Angliában nagy előkészületeket tesznek arra, hogy február 21-én megünneplik a „vörös hadsereg születésnapját”. Ezen a napon az egész országban mindenütt népgyűlések és

katonai ünnepségek lesznek. Londonban Eden külügyminiszter és Majszki londoni szovjet nagykövet mondanak beszédeket nyilvános gyűléseken. Az angol kormány, valamint a londoni szovjetnagykövetség több tagja és több szovjet állampolgár a vidéken mondanak majd beszédeket.

SZOVJET TILTAKOZÓ JEGYZÉK A LENIN-SZOBOR MIATT

GENF, február 8. (MTI—DNB.) Londonból jelentik: A Times szerint a Szovjet-Unió londoni nagykövete az angol kormánynak formális tiltakozó jegyzéket nyújtott át azért, mert ismeretlen tettesek megsemmisítették Lenin londoni szobrát.

Meghúsították Montgomery tervét a német csapatok

BERLIN, február 8. (MTI—Interinf.) Montgomery legújabb arra törekszik, hogy a senkiföldjén, a parti utaktól délnyugatra befészkelődjék. Ezt az angol szándékot a tengely páncélos hadserege erős felderítő csapatokkal teljesen meggyújtotta. A britek arra törekedtek még, hogy előretolt megfigyelő állásokat létesítsenek. E kísérleteket a biztosító csapatok már többször szétverték. A német páncélos felderítő ellenséges gépjárműoszlopokat pillantottak meg, amelyek a sivatagi úton jól álcázott ellátó telepet igyekeztek létesíteni. A németek megállították és megsemmisítették ezeket az angol gépeket. Az ellátótelepeknek az lett volna a

feladatuk, hogy a brit különleges különítményeket függetlenítsék a pótlástól és így nagyobb lehetőséget nyújtsanak nekik a mozgásra. A hadműveletben a tengely csapatok sok foglyot ejtettek és sok különleges sivatagi járművet és színtűt megrakott üzemanyagkocsit zsákmányoltak. A 8. angol hadsereg különösen a déli szárnyon fejtett ki élénk felderítést. Minden valószínűség szerint a mozdulatoknak az volt a célja, hogy a megkerülés lehetőségét kitapogassák. A tengely gyors harci repülői jó hatással támadták az ellenséges oszlopokat. A brit felvonulást bombával és géppuskával lötték és sok kárt okoztak.

Churchill visszaérkezett Angliába

BERN, február 8. (Bud. Tud.) Kairói jelentés szerint Churchill szerdán Kairóból repülőgépen Tuniszba utazott, ahonnan tovább repült Gibráltárba. A svájci lapok tartózkodása jelenlegi helyéről úgy tudják, hogy valószínűleg még Gibráltárban van, vagy talán már Lisszabonban. Az angol hírszolgálat jelentése ezzel szemben azt közli, hogy Churchill a múlt héten látogatást tett Tripoliszban de már visszaérkezett Angliába.

CÁPOLJÁK A FRANCO—CHURCHILL TALÁLKOZÓT

MADRID, február 8. (MTI.) A spanyol külügyminisztériumban hivatalosan közlik, hogy az angol jelentés, amely szerint Churchill és Franco tábornok között találkozó áll készen, nem állja meg a helyét. Hivatalosan jelentik, hogy minden alapot nélkülöz az angol hírszolgálatnak az a jelentése is, amely szerint Franco spanyol államot Portugáliába utazik.

Elkészültek Nagybánya városrendezési tervei

Dr. Szabó Miklós polgármester egyévi munkájának eredménye. Dr. Nyireő István és dr. Birbauer Virgil egyetemi tanárok nagyszabású előadásokban ismertették Nagybánya múltját és jövőjét

NAGYBÁNYA, február 8. Idézek egyik neves magyar szociográfusunk művéből, amely világosan határozza meg a városépítés lényegét: „A városépítéshez idő kell, történelem, alkotókedv és számos munkálkodó esztendő. Kell olyan társadalom is, amelynek igénye van a város kényességére és kell olyan fejlődési folytonosság is, amely az utódok által is megbecsülteti egy-egy nemzedék városmúltját.”

Mint sok más városról, úgy Nagybányáról is sokat lehet beszélni. Tény csak az, hogy az utolsó évtizedekben bizony a város magyar lakossága leszegényedett és fel lehetne vetni a kérdést, hogy vajon azt a sokmillióleves városi költségvetést a multban hogyan is használták fel és mi lett az előre nem látható bevételek egy pár milliójával is. Ezekre a kérdésekre azonban most kár lenne feleletet vár-

ni. Inkább megelégedéssel kell megállapítani, hogy ma Nagybánya városvezetése a helyes uton halad. Az új polgármester, dr. Szabó Miklós, aki a múlt év áprilisában foglalta el helyét, Nagybánya szülőtte és szívén viseli a város ügyeit. Eleinte sok akadállyal kellett megküzdnie, de fáradhatatlan munkásságával mindenki bizalmát, becsülését és megelégedését szerezte. Elsősorban

a hivatalos fegyelmet állította minden vonalon helyre és a komoly munka medrébe terelte mindenütt a tevékenységet.

A város rendezésében, építésében már eddig is sokat tett, amelyről már több ízben beszámoltunk. De dícséretet érdemelnek mellette segítőitársai is. Előreláthatólag, ahogyan jelenleg a munka halad, Nagybánya négy év alatt visszanyeri régi gazdagságát és szépségét s Erdélyben kevés ilyen fejlődő város lesz.

A múlt Nagybányája

Élénk fejlődés tapasztalható kulturális vonalon is. Ennek bizonyítékai a közösségi szellemet ébrentartó szabadegetemi előadások.

Nagyszámú közönség előtt tartotta meg vasárnap hatalmas előadását dr. Nyireő István szegedi egyetemi tanár Nagybánya múltjáról.

— Ma, amikor sokszoros figyelemmel kell visszatérnünk a multba — mondotta dr. Nyireő —, hogy biztosítani tudjuk magunknak azokat a jogokat, melyek hazánk területének legkisebb részletéhez is fűződnek, bizonyára igen kedves feladata minden nagybányainak is, hogy városa múltjára visszatérjen.

— Hadakutja volt Nagybánya vidéke sokáig, mert a Naszód felől, a Lápos völgyében betörő besenyők a XI. század második felében kétszer is pusztítva vonultak át itten. Veszedelemes támadás érte 1241-ben is, amikor a tatárok egy seregrésze ezen az útvonalon tört be hazánkba. Ez a két éves tatárdúlás sorsdöntő volt Nagybánya életére is.

— A XIII. század végén azonban már meglehetősen szervezett városi élet indult meg. Tervszerűen folyik a bányakutatás és feldolgozása a bányaművelés érdekében a fakitermelés is. Nagybánya történetének legelső nap-társzerűen megállapítható történeti dátuma 1343 október 12. E napot mindenféleképpen meg kellene Nagybányának évenként ünnepelni, különösen a négy év múlva következő 600 éves forduló alkalmával. Ugyanis 1347 október 12-én kelt az új szabadalmlevél, melyben Nagy Lajos a legnagyobb magyar városok kiváltságait biztosította, ugyanazokat a jogokat, megoldva a különleges bányászatiakkal, amivel például Kassa ruháztatott fel és amelyhez hasonlókat például Debrecen is csak későbbben kapott.

— E nagyfotosságu szabadalom megújító kiváltságával az önkormányzati előjogok mellett azt is megengedi, „hogy nevezett Asszony-pataka városunk az ellenség becsapásai ellen magát palánkkal és sáncokkal, amint legjobban lehet, bekerítse és megerősítse”. És erre annál nagyobb szükség volt, mert kelet felől alattomos, de egyre nagyobb veszedelem közeledett. Az alaktalanul hagyott magasabb hegyvidéken Moldva felől oláhok szivárogtak be, lassan megszállva Máramaros déli részét, az Ávas vidékét. Főként 1365-ben éri hazánkat nagyobb települési lökés kelet felől, midőn Szász vajda fia, a Dráfi-család elődei, sikertelen fejedelmekbuktatási kísérletek után Moldvából menekülni kényszerülnek és egész pártjukkal, népességükkel, szolgálhadukkal költöznek Magyarországra.

— A szabadalmlevél intézkedéseket tartalmaz Nagybánya ősi templomának építésével kapcsolatban. Az idők mostohasága elémészette a Nagy Lajos-kori Asszony-pataka

— Nagybánya legtöbb dicsőségteljes emléké, de az ősi Szent István-torony, mely a késő román kor és a korábbi gótika idején, XIV. század elején, a XV. század közepéig épült és csinosodott, beszédes emléke a régi multnak.

A polgárság egymásiránti szeretete a város legerősebb alapköve.

— A másik, alakjában kicsiny, de szellemében nem kevésbé hatalmas emléke Nagybánya dicsőségteljes idejének az 1347. évi kiváltságlevél korából származó pecsétje. Ez a műemlék, melynek eredeti nagy ezüst nyomója is sokévszázados lappangás után került elő a földből, azt bizonyítja, hogy

Nagybánya nemcsak azért méltó a fejlődésre, mert minden életfeltétele megvan ahhoz, de mert már történetének első századában is életképes és nagy volt.

— Különös nyomatékkal kell rámutatnunk erre, mert amint a nemesi családok rangjelzője a címerük feletti korona, éppoly jelentőségű a városok szempontjából pecsétjük. És ilyen nagy pecsétet, mely a város-jelenséget ennyire hangsúlyozta, egyetlen városnál sem találunk. Nincs még egy, amelyik ennyire beszédesen örökítene meg, hogy Nagybányának mennyire a munka s elsősorban a bányászat és az erdőszelvény volt az életélelem. A címer, melyen lépcsőzetesen ezüstös hegyen Szent István király ül tölgyfák között, alatta pedig egy bányász a tárna szájában térdelve fejt a csillogó nemesércet, míg egy társa a már kifejtett követet huzza tovább kapával — a legelső és különösen művészi ábrázolása ez a magyar bányászoknak. Ez a kis pecsétnyomó plasztikai tökéletességével a Kolozsvári-testvérek világhírű Szent György szobrával és szintén rendkívüli műbelső Képeskrónika egykorú muniatúrájával állott egyrangban. Ez a címerpecsét azért is rendkívül nevezetes, mert nyolcszögű formája egyedülálló az egész művelt világ spatagistikájában. Továbbá pedig egyik érdekessége az, hogy míg a városnak nevét csak kezdőbetűkkel rejtegeti, korlátjának helyét arra használja fel, hogy egy örök igazságot hirdessen, olyan jelmondatot, melynek szintén nincs párja más városok történetében: Mutius amor optimum civium est civitatis firmamentum, vagyis „A polgárrág egymásiránti szeretete a város legerősebb alapköve”. Bizonyosnak kell tekintnünk, hogy Nagybánya e jelmondata nem volt és nem marad üres szólam.

Dr. Nyireő professzor komoly tartalmú előadást, melyből csupán rövid részletet ragadtunk ki, a közönség nagy érdeklődéssel hallgatta végig. Nem kevésbé magas színvonalú előadást tartott ugyanakkor dr. Birbauer Virgil műgyógytan tanár is, a híres városrendező műépítész, aki

amely mondhatni, tudatosan arra törekedett, hogy a várost eredeti formájából, magyar mintából kiforgassa. Avagy nem így jellemzendő az, amikor a város szélén a régi utcabálozattól teljesen függetlenül, arra tekintet nélkül házhelyeket szabnak ki, amikor ligeteket vágtak ki, hogy azok fájának eladásáért a főtéri silány közteret hozzák létre, elpusztítsák a Főteret öreg gesztenyefáit tűzőlányoknak és megsemmisítsék az évszázados csurgó kutat, amely a Főter közepén állott.

— A szomorú husz év elteltével a város

Hogyan történik a telkek átalakítása?

A telkek átalakítása a következőképpen fog történni: A város megállapítja az átalakítás alá eső területet és kijelöli a szóbaeső telkeket. Megállapítja minden telkeknek jelenlegi nagyságát és ezután

kijelöli az új telkeket, amelyek a régiéknél 30—33 százalékkal kisebbek lesznek. Ennek során azonban gondoskodás történik arról, hogy a telkeknek azt a részét, amelyen ház áll, továbbra is a jelenlegi birtokos birtokolja, a háza használatában tehát meg nem zavartassék. Kivételt képez 5—6 ház, amelyet a szabályozás keresztülvitelének érdekében azonnal, vagy minél előbb le kell bontani. A terv készítésénél különös gondot fordítottak arra, hogy ez minél kevesebb esetben történjék meg. Ott, ahol ez elkerülhetetlenül szükséges, a város megfelelő, legalább is azonos új házat építtet a bontást szenvedőknek, a régi ház és az új ház közötti érték-különbséget pedig hosszú évekre alacsony kamattal hitelezi.

Már az első építkezések tetszetős és szép építkezésekkel gazdagítják majd Nagybányát: elsősorban a Leventcotthon, a főszerelői székhez és ezekkel együtt néhány városi bérház.

Az eddig elhanyagolt, személtérakódásra használt Asszony-patakpart mentén fehérítő házak fognak sorakozni. Reméljük, hogy ezeket az építkezéseket később kisebb-nagyobb magánházak építése fogja követni. Szükség van ezekre, hiszen építészeti szempontból a városnak minnyire érezhető a lakáshiány. De nemcsak ezért kell építeni, az építkezés lehetőségeit megteremteni a szabályozással, hanem azért is, hogy ha a rettenetes világháború befejeztével katonáink ezrei visszatérnek, lakásokat találjanak és ami talán még ennél is fontosabb, hogy a visszatérők munkához jussanak, tehát a háború borzalmait után ne kerüljenek bele a munkanélküliség poklába.

Szebbé és szeretetreméltóbbá kell tenni Nagybányát, vissza kell hozni az egykor igényes időket, szebbé kell tenni a ma ismét igényessé váló várost. Vissza kell adni Nagybányának egykori szépségét, amelyet régi képekéről ismerünk.

Bierbauer dr. további terveit a következőkben vázolja:

— Mindenesetre egy dolgot tisztáznom kell. Feladatunk ugyanis nem azt tartom, hogy Nagybányát „visszaörögezzem”. Ellenkezőleg, fiataloságot, ma is eleven életerejét kifejező fiataloságot kívánunk új életre kelteni. Visszafiataltatásra van szükség a városnak! Ugyanis a XIX. század második fele és századunk eddig eltelt évtizedei rengeteg csufaságot kentek a szépséges város arcára, értelmetlen díszítésnek minősített forma-zürzavart, amelytől a ma is fiatalos város arca ugyszólván redős, ráncos lett. A multszázadi, az ugynevezett seccesiós kor valóságos bibircsókka borította el a régi házakat.

Az izléstelen hirdetőtáblák, a ríkió cég-táblák zürzavarossá tették a város egész képét. Ezeket a bibircsokot kívánom eltávolítani, a redők mögött rejtőző arc fiataloságot kívánom helyreállítani. A Főter néhány képén szeretném megvilágítani, hogy mire gondolok. Azért veszem a Főteret példának, mert ez a tér nagyságánál és alakjánál fogva a város büszkeségévé válhatik.

— Meggyőződésem azonban az, hogy egy városrendezést a városrendező csak akkor oldhat meg sikeresen, a legremekebb terveit csak akkor teheti valósággá, ha nemcsak a város vezetősége, hanem annak minden egyes

új magyar vezetősége a mulasztások és hibák tudatára ébredt, úgyhogy jelenleg a városrendező, városfejlesztési és városépítési feladatoknak egész sorával állunk itt szembe.

A legfontosabb és legégetőbb kérdés mindenestre az, hogy a felszaporodott népesség megfelelő elhelyezéséről gondoskodjunk.

A lakások számának kell épülnie s ennek helyét kell teremteni és pedig jól használható, jó közlekedésű, a területtel jól gazdálkodó városrészek formájában.

A továbbiak során dr. Bierbauer nagy vonalakban a szabályozási tervet ismertette. Rámutatott arra, hogy

a városrendezéssel kapcsolatban némi, de csak látszólagos áldozatot kell majd hoznunk egyes telektulajdonosok, mivel telkeikből bizonyos részt le kell adni a szabályozásra,

azonban ez többszörösen visszatérül, mivel a szabályozás folytán megmaradó telek sokkal értékesebb lesz.

polgára is vele dolgozik, elképzeléseinek megvalósítását elősegíti, egyszerűen, mert érzi, hogy a városrendező a város és minden polgárának érdekeit szolgáló munkát végez. A városrendező szerepet bizonyos mértékig az orvoshoz hasonlítható. Ha az, aki az orvoshoz tanácsért fordul, nem hisz benne, nem bízik benne, hiábavaló az orvos minden tudása, minden igyekezete és fáradozása haszontalan maradj.

— A másik dolog, amire városrendezéshez szükség van, az, hogy a város polgársága igényes legyen a várossal szemben, sőt azt akarja, hogy saját városa szebb és különb legyen a szomszéd városoknál. Itália városai, amelyek szépségükért annyian felkerestek, Velence, Bologna, Firenze, Sienna egymással versengtek, hogy hol fog a legszebb, a legnagyobb Dóm épülni... Ide kell jutni a magyar városoknak is és ma már mindenfelé észrevehető ez a versengés. Álljon a sorokba Nagybánya, tegye például Főterét előbb szebbé, mint a kolozsváriak a Mátyás királyteret, válják a Cinterem hangulatosabbá, mint a kolozsvári Farkas-utca, legyenek Nagybánya új lakónegyedei szebbek és formásabbak, több emberi meleget nyújtsák, mint mondiuk Szatmár új városnegyedei.

E nagyszerű előadást követő napon a város képviselőtestületi ülésében már határozatot is hoztak abban az irányban, hogy a városrendezéssel és építéssel megbízzák dr. Bierbauer Virgilt, mely munkálatoknak már február hó elején hozzá is fognak.

GYULAY JANKÓ KAROLY.

Vörheny elleni védőoltások elrendelése

Kolozsvár város polgármestere a vörhenyjárvány megakadályozása érdekében a 3—12 éves koru gyermekek kötelező védőoltását rendelte el. A védőoltás 2—2 hetes időközökben adandó 3 oltásból áll. — Azon gyermekek oltása, akik óvodába, vagy iskolába nem járnak, az alant felsorolt helyen és időben történik: Berde Mózes-utca 4. szám alatti áll. óvoda, Méhes-utca 81. szám alatti áll. el. iskola, Pap-utcai áll. óvoda, Szent István-ut 41. szám alatti áll. óvoda, Nagybaldogasszony-utca 2. szám alatti áll. óvoda, „Augusteum” (Bem-utca 1. sz.) óvoda. I. oltás időpontja 1943 február 14-én. II. oltás időpontja 1943 február 28-án, vasárnap délelőtt 9 óra. III. oltás időpontja 1943 március 14-én, vasárnap délelőtt 9 óra.

Minden szülő a lakásához legközelebb eső, fentebb felsorolt oltóhelyek valamelyikéhez vigye el iskolába vagy óvodába nem járó 3—12 éves koru gyermekét mind a három oltási napon, mert egy oltás elmaradása esetén a következő, fokozott erősségű oltás már nem adható. Nagyon ajánlatos a pontos megjelenés, mert pótolás nem lesz, az oltó orvosok pedig csak az oltás ideje alatt tartózkodnak a fenti oltóhelyeken. Az itt történő védőoltások díjtalanok.

KIRABOLTÁK A MINORITA-TEMPLOM PERSELYÉT

KOLOZSVÁR, február 8. (Az Ellenzék munkatársától.) A kolozsvári görögkatolikus püspökség feljelentést tett vasárnap ismeretlen tettes ellen, aki álkulccsal behatolt a Deák Ferenc-utcai görögkatolikus templomba, felfeszítette az ott, valamint a sekrestyében talált perseyeket és annak tartalmát ellopta. A rendőrség bünygyi osztálya a templomi perseyoltvány kézrekerítésére széleskörű erélyes nyomozást indított.

Nevelési és pályaválasztási tanácsadás; tudományos írásértelmezés (Grafológia).

Dr. Nemes, „MENTOR”

Lélektani Laboratóriuma, Horthy-ut 3. (Astoria-épület).

Telefon: 31—23.

A jövő Nagybányája

címrel, vetített képekkel mutatta be általános terveit Nagybánya városrendezésével kapcsolatban.

— Ha végigtekintünk Nagybánya múltján, azt látjuk, hogy ez a magyar város mindenkor igényes város volt. Igazi magyar Főter volt ez, amelyen éppen úgy kereszte átlott egykoron a hatalmas méretű Szent István-templom, ahogy így áll ma is Kassa hasonló alakú széles Főterén a Szent Erzsébet székes-egyház. Nagybánya tágas piaca, vonzotta Nagybányára a kereskedők tömegét. Vásárain bécsi, lipcei, nagyszombati, csernovici, sőt brüssai kereskedők kalmárkodtak.

— A szellemi és anyagi igényességgel párhuzamosan halad a város külső megjelenésének kultusza is. A XVIII. század végére a Főteret finomművű, jóízű, szépen egymáshoz illeszkedő polgári házak vették körül s

ez a tér egységes formájában, szépségében legalább is vetekedett a kolozsvári Főterrel. Sajnos, azonban ezt a szépséget a XIX. század megromította, főként az István király-szálló építésével, a Degenfeld-ház értelmetlen díszítésével és egynehány ház átalakításával. De különben is az, ami 1870—1920. között történt, a városnak ez a formátlanná válása betetőződött a román közigazgatás során,

Nagy siker jegyében zajlottak le a kolozsvári gazdanapok

Rendkívüli érdeklődés nyilvánult meg a kukoricaverseny iránt

KOLOZSVÁR, február 8. Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület Erdély mezőgazdasági színvonalának emelése érdekében Kolozsváron kétnapos gazdanapot rendezett. A gazdanapok a legteljesebb siker jegyében zajlottak le. Különösképpen jól sikerült a vármegyeszékháza üvegtermében rendezett kukoricaverseny kiállítása, amely iránt nemcsak a lakosság, hanem a közönség körében is rendkívül nagy érdeklődés nyilvánult meg.

A kiállítás szombat délelőtt gróf Teleki Béla, az EMGE elnöke nyitotta meg, aki megnyitó beszédében hangsúlyozta a kukoricatermelés nagy jelentőségét az ország háborús szükségleteinek kielégítése érdekében. Beszéde végén gróf Teleki Béla elnök köszönetet mondott a kolozsvári m. kir. Mezőgazdasági Főiskola és kísérleti állomások vezetőinek, amiért a kiállítás sikerét úgy kiállítási anyaguk bemutatásával, mint szakmai tanácsaikkal biztosították.

Az elnök nagy tetszéssel kísért beszéde után Seyfried Ferenc felolvasta a díjazottak névsorát, mely a következő: 1. díj: gróf Esterházy Pál növénytenyésztő és nemesítő telepe, Lovasváspalona. 2. díj: József kir. herceg alcsúti uradalma, növénytenyésztő telepe, Alcsút. 3. díj: Albrecht főherceg alberfalvi növénytenyésztő telepe, Albertfalva. 4. díj: Váradi Mihály és fia, Sallay Mihály kisgazda Szék. 6. díj: Baugh János és fia, Kerekes. 7. díj: Szűcs Gábor Hegyközkovácsi. 8. díj: Andó János Fugyi. 9. díj: Zathureczky Károly Hegyközkovácsi. 10. díj: Fodor Kálmán Sülemed. 11. díj: Bikfalvy Ferenc Berend. 12. díj: Nagy Béla Óvári. 13. díj: Sike Béla Óvári. 14. díj: Ugron Testvérek Fiátfalva. 15. díj: Márton András Székelyfalva. 16. díj: Szakáts Zoltán Bikfalva. 17. díj: Székely György Kolozsvár. 18. díj: Bakó Béla Kisbács. 19. díj: báró Kemény Ferenc gazdasága, Malomfalva. 20. díj: Márk Samu Mezőbánd. 21. díj: Tordai Palkó Gyula Vajdaszentivány. 22. díj: Bivó János Maroskeresztúr.

II. díj: 1. Schlacht János Sajómagyaros. 2. díj: Szabó Albert Somkerék. 3. díj: Ujhegyi Sándor Szilágyvesch. 4. díj: Barra Mihály Ákos. 5. díj: Kajtar József Patóháza. 6. díj: Gacsányi Zsigmond Kisbács. 7. díj: Simon Ferenc Bogárfalva. 8. díj: Sebessy Károly Betfalva. 9. díj: Török István Kolozsvár. 10. díj: Adorján János Kolozsvár. 11. díj: Vincze György Kide. 12. díj: Póka Márton Kalotaszék. 13. díj: Nagy János Nádasfalva. 14. díj: Czákó Rozália Maroskeresztúr. 15. díj: özv. Derzsy Lászlóné Mezőmájos. 16. díj: Czákó Istvánné Maroskeresztúr. 17. díj: Zsigmond Pál Mezőberegnyő. 18. díj: Csopor Jenő Szentgelice. 19. díj: Káli T. Albert Szék. 20. díj: Schlacht János Sajómagyaros. 21. díj: Schlicht Mihály Sajómagyaros. 22. díj: Kerekes József Zselyk. 23. díj: Orosz Ferenc Kolozsvár. 24. díj: Jördend Mihály Sajómagyaros. 25. díj: Grossz György Sajómagyaros.

III. díj: 1. Bálint Mihály Somkerék. 2. díj: Boros Miklós Sülemed. 3. díj: Balog Ferenc Sülemed. 4. díj: Vancza Ferenc Sülemed. 5. díj: Filep György Ákos. 6. díj: Nagy Sándor Patóháza. 7. díj: Knekt István Szaniszló. 8. díj: Winkler Antal Kraszabétek. 9. díj: Simon András Mátéfalva. 10. díj: Bedő Albert Hodhagy. 11. díj: Harkó Lajos Bikfalva. 12. díj: Magyar Géza Jedd. 13. díj: Kádár György Sárosterke. 14. díj: Gesztner János Zselyk. 15. díj: Pásztor Sándor Sófálya. 16. díj: Windrich János Sajómagyaros. 17. díj: Felker György Sajómagyaros. 20. díj: Szabó Albert Somkerék. 21. díj: Szalma Sándor Kolozsvár. 22. díj: Nagy Márton Magyarvita. 23. díj: Molnár Ferenc Mákfalva. 24. díj: Kiss Károly Felsőfálya. 25. díj: Fülöp Elemér Kide.

Az EMGE igazgatóválasztmányának ülése

Szombaton délután négy órakor gr. Teleki Béla elnöklésével gyűlést tartott az EMGE igazgatóválasztmány.

Gr. Teleki Béla elnöki megnyitójában behatóan foglalkozott Erdély időszerű mezőgazdasági kérdéseivel, különös tekintettel a háborús termelési viszonyokra, majd Török Bálint EMGE igazgató az EMGE gyümölcsészeti szakosztályának a GyOE-val való együttműködéséről, Balogh László központi felügyelő a talajvédelmi szakosztály működéséről és a szárhégyi lenfeldolgozó üzemből, v. Szász István az üzemi lapok bevezetéséről, az EMGE érdeklődéseit tevékenységeiről, az 1943. évi költségvetéséről — az EMGE folyó évi közgyűlése előkészítéséről, mely az idén Dénen lesz megtartva —, az EMGE fennállásának 100 éves évfordulójáról, Demeter Béla az EMGE Bajársi Szolgálatának működéséről, az EMKE kiadványairól, egy tervezett tudományos folyóirat beindításáról, Bartha Árpád az Erdélyi Gazdák Magánképző Szervezetének, Sigmund Ákos pdi, az Erdélyi Gazdák Állatértéke-

sítő Szövetkeztének működéséről és Venczel József dr. az Erdélyi Földreform Tanulmányozó Bizottság munkájának eredményéről számoltak be, illetőleg adtak elő.

A napirenden szereplő kérdésekhez Balogh Vilmos dr., v. Biró Gyula dr., Biró Péter, Kocsis János, Farkas Árpád, Hatfaludy Ernő és br. Apor Péter szóltak hozzá.

Az igazgatóválasztmány határozatilag kimondta, hogy az új terménybeszolgáltatási rendelet végrehajtásával kapcsolatosan felmerülő kérdésekben az EMGE elnöksége helyzetjelentéseket, illetőleg javaslatokat fog tenni az illetékes kormányzati tényezőknek.

A kukoricaverseny nagydíjainak nyertesei

Vasárnap délelőtt fél 11 órakor Seyfried Ferenc EMGE titkár, ügyosztályvezető felolvasta az erdélyi kukoricaverseny nagydíj nyertesait: Az első díjat: 1 darab 12 soros Falu Drill vetőgépet 585 pengő értékben Krémer Andor szaniszlói (Szatmár vm.) gazda nyerte. A két második díjat: 1 darab gyomirtófűt 280 pengő értékben Szűcs Gábor hegyközkovácsi (Bihar vm.) és 1 darab 5-ös sz. Sack váltókéket 265 pengő értékben Makuc Ferenc mocsolai (Szilagy vm.) gazda nyerte. A kiosztásra került 3 harmadik díj közül egy

darab Sack váltókéket 265 pengő értékben Szűcs József cegótelki (Szolnok-Doboka vm.), egy darab szecskavágógépet 260 pengő értékben Lippai János középlaki (Kolozs vm.), végül egy darab Sack váltókéket 265 pengő értékben Bálint István mákófalvi (Kolozs vm.) gazda nyerte. A vármegyei díjakat az EMGE helyi kérelmségei osztották, illetőleg osztják ki.

A gyümölcsstermelési és méhészeti értekezlet

A kukoricaverseny nagydíjainak kiosztása után a gazdaközönség átvonult az EMGE Majális-utca 16. szám alatti székékházába, ahol gr. Teleki Béla EMGE-elnök elnöklésével az erdélyi gyümölcsstermelési és méhészeti értekezlet zajlott le. Az értekezleten elhatározták, hogy az EMGE segítségével az erdélyi gyümölcsstermesztőket összefogó kezdeményező szervezet létesítsenek.

Délután 5 órakor ugyancsak az EMGE székékházában az Erdélyi Méhész Egyesület tartotta rendes közgyűlést Pohl Béla műszaki tanácsos elnöklésével. Az egyesület múltévi működésének ismertetése után időszerű méhészeti kérdésekkel foglalkoztak, majd az értekezlet véget ért.

A Kolozsváron megtartott gazdanapok ezzel befejeződtek.

Tiltakoznak az adólizetés ellen a palesztinai zsidók

ANKARA, február 8. (MTI.) A Stefani-iroda jelenti: A palesztinai zsidó gyáriparosok szervezete különös tiltakozást emelt az adóemelések ellen. A zsidó gyárosok kijelentették, hogy a palesztinai zsidók nem tudják biztosítani uralkodó helyzetüket az ország arab lakossága fölött, ha nem részesülnek kedvezőbb pénzügyi elbánásban, mint aminő Angliában és az Egyesült Államokban érvényben van.

A népoktatás kérdésével foglalkozott Kolozs megye közigazgatási bizottsága

Dr. Szász Ferenc alispán rövidesen ismét átvesszi hivatalának vezetését

KOLOZSVÁR, február 8. Kolozs megye közigazgatási bizottsága most tartotta február havi ülését. Dr. Inczédy-Joksmán Ödön főispán elnöki megnyitójában megemlékezett doktor Szász Ferenc alispán betegségeiről. — Örömmel közölte a közigazgatási bizottság tagjaival, hogy a népszerű alispán rövidesen ismét átvetheti hivatalának vezetését. Gaál Péter bizottsági tag a falusi népoktatás kérdésével foglalkozott. Annak szükségességét hangoztatta, hogy a legkisebb faluban is szakszerű kezelt legyen a népoktatás ügye. Ahol tehát tanítóhiány van, ott sürgősen segíteni kell.

Incédy-Joksmán Ödön főispán válaszában közölte, hogy a megye közoktatási ügyét részletesen ismertették a kultuszminiszterrel, aki a legteljesebb megértéssel kezeli a kérdést. Részletesen tárgyalta a közigazgatási bizottság a tűzifaellátással kapcsolatos fuvarigénybevételek ügyét is. Elhatározták, hogy az erdőigazgatósággal egyetértéssel a megye és a lakosság érdekeinek megfelelőleg fogják rendezni a kérdést.

A tárgysorozat további részében időszerű kérdéseket tárgyaltak. Ülést tartott a megyei kisgyűlés is, amelynek tárgysorozatán a megye legsürgősebb ügyei szerepeltek.

AZ ERDÉLYI PÁRT HIREI

Az Ér folyó szabályozását, a direkt-termő szőlők ügyének rendezését és a tűzifa-ellátás kérdésének megoldását kérte az Erdélyi Párt székelyhidi értekezlete

NAGYVÁRAD, február 8. Az Erdélyi Párt székelyhidi járási tagozata értekezletet tartott szombaton délelőtt Székelyhidon. Arvay Árpád és Bodnár Sándor országgyűlési képviselők, Daróczi Kiss Lajos biharmegyei főtitkár is részt vettek az értekezleten, amelyen nagyszámú megjelentek a székelyhidi járás tagjai, valamint a járás községeinek kiküldöttei. A gyűlést dr. Südy Tibor közjegyző, járási tagozati elnök nyitotta meg. Daróczi Kiss Lajos Teleki Béla gróf országos pártelnök, valamint Papszász Lajos megyei elnök üdvözlét tolmácsolta, akik akadályoztatásuk

miatt nem jöhettek el. Azután bejelentette, hogy az értekezlet főcélja, hogy mindenki és minden község elmondja kívánságait. Azután Südy Tibor elnök rámutatott arra, hogy az Érmellék két legidősebb problémája a tűzifa-kérdés és a direkttermő szőlőkre vonatkozó rendelet. Fábry Sándor ismertette a direkttermő szőlők problémáját az Érmellékkel. Hangoztatta, hogy az Érmellék lakossága azt kívánja, hogy az Erdélyi Párt képviselői hassanak oda, hogy a kormány legalább a háború végéig módosítsa az erre vonatkozó rendeletet, mert ma a mezőgazdasági munkás hiányában és nemes szőlővetők hiányában az Érmellék népét a rendelet mostani formájában érzékenyen sújtja. Ha pedig egyebet tenni nem lehet, legalább azt engedélyezzék, hogy a direkttermő szőlőkből maga a szőlőgazda főzhessen pálinkát és ne legyen kénytelen forrás termelési áron elköltyavetyni. Bodnár Sándor képviselő hangoztatta, hogy az Érmel-

lek súlyos kérdéseit az Erdélyi Párt képviselői szintén feltárták a kormány előtt és panaszaik megértésére találtak. Ezt a megértést máris bizonyítja az Érmelléki utak rendbehozatala, az Ér-folyó szabályozása és a téli gazdasági iskola létesítése. Hangoztatta a belső front biztonságának fontosságát, végül kijelentette, hogy illetékes helyeken mind a tűzifaellátás rendezése, mind a direkttermő szőlőkre vonatkozó rendelet módosítása érdekében el fog járni s minden reménye megvan, hogy a kérdéseket közmegnyugvásra rendezi. Arvay Árpád képviselő beszédében utalt arra, hogy nekünk magyaroknak tetteinkkel kell megmutatnunk, hogy Európának szüksége van ránk, akár gazdasági, akár világméretű háborúban. Idehaza okossággal, munkával, rendíthetetlen lélekkel kell megállnunk helyünket. Südy Tibor bejelentette, hogy a székelyhidi egészségügyi ház ügye a megvalósulás előtt áll, azután kegyelettel idézte néhai gróf Teleki Pál hervadhatatlan érdemeit az Érszabályozás megindítása körül. Gőnczy Sándor mérnök, járási titkár felolvasta a határozati javaslatokat, amelyekben a kormánytól a direkttermő szőlők ügyének rendezését és az Ér szabályozását kéri, amivel száz-ezer holdat lehet termővé tenni. Kimondta a határozati javaslat, hogy Teleki Pál gróf emlékét az Érmellék községei méltó módon fogják megőrizni.

Kállay Miklós miniszterelnököt Székelyhidi község, báró Bánffy Dániel földművelésügyi minisztert Diószeg község diszpolgárává választják.

Az Érmellék támogatásának munkájáért köszönetüket fejezik ki gróf Teleki Béla országos pártelnöknek és az Erdélyi Párt többi vezetőinek. Székelyhiden este a párt nagyszabású irodalmi estét rendezett a honvédsaládok megsegítésére. Vasárnap délután az Erdélyi Párt járási tagozata Margittán tartott értekezletet, amelyen Papszász Lajos felsőházi tag, megyei elnök, dr. Patzók Elemér országgyűlési képviselő, dr. Südy Tibor kir. közjegyző, járási elnök tartottak beszédet. Hétfőn Bihar-diószegen tartanak járási pártértekezletet, ahol Kortsmáros László képviselő szólal fel.

A külpolitika hirei

AZ ANGOL hírszolgálati iroda teheráni jelentése szerint az iráni kormány 15 tagja közül 10 lemondott.

LEWIS HYDE BRETTET, az Egyesült Államok légihaderői volt középkeleti főparancsnokát Andrews utódául a szövetséges haderők középkeleti főparancsnokává, Andrewsot az Egyesült Államok Európában levő haderőinek főparancsnokává nevezték ki.

A NORVÉGIAI német birodalmi bizottság gazdasági osztálya Norvégiában is mozgósítja a munkaerőket. A mozgósításra nézve a norvégiai német hatóságok már megtartották az előzetes tanácskozásokat.

Az EGYESÜLT ÁLLAMOK kormányának rendkívüli megbízottja közölte Libanon és Szíria kormányával, hogy az Egyesült Államok nem küld gazdasági segítséget a két országnak addig, amíg hadat nem üzennek a tengelynek.

Az ALGIRI rádió közli, hogy a francia birodalmi tanács legutóbbi ülésén Giraud tábornokot egyidejűleg polgári és katonai főparancsnokának is kinevezték Észak-Afrikában. Giraud tábornok megszüntette a birodalmi tanácsot. Helyére háborús bizottság nevű intézményt létesített.

TANI külügyminiszter az alsóházban szembeszállt azzal a híreszteléssel, amely szerint Németország és Japán között alighatlag elkedvetlenedés mutatkozik. Megállapította, hogy az új német nagykövetnek a japán sajtó előtt elhangzott kijelentései a két ország közötti viszonyról teljesen tükrözik Japán felfogását is.

CSUNGKING-KINA ankarai követségének épületében pénteken kieserltek a csungking-kínai és az iraki kormány között kötött barátsági szerződést megerősítő okmányt.

HORGANYBÓL IS LEHET VERNI A 2 FILLÉRESEKET. A Budapesti Közlöny szombati számában rendelet jelent meg, amely kimondja, hogy a 2 filléres érméket horganyból is lehet verni. A horganyból vert 2 filléres érme súlyát és külső kiállítását, valamint a verendő érmék mennyiségét a korábban megállapított keretben a pénzügyminiszter rendeletileg szabályozta.

Literes és fél-literes üvegeket

a legmagasabb napi áron vesznek. Sziveskedjék b. címét leadni, hogy készpénz fizetés ellenében üres üvegeit elhozathassam. Az Ön háztartásában csak felesleges, selyet elfoglaló lom, — fontos nemzetgazdasági érdek, hogy azok újabb forgalomba kerüljenek.

FÜLÖP GÉZA nagykereskedő

Kolozsvár, Széchenyi-tér 19. Távfeszélő: 16—34.

HIREK

Ülésezett
a Kisfaludy Társaság

A Kisfaludy-társaság vasárnap délelőtti rendezte ünnepélyes közgyűlését a Tudományos Akadémián. Vojnovich Géza elnök „Az irodalom és a háború” címmel mondott nagyhatású elnöki megnyitót, majd Kék Lajos nyugalmazott főiskolai tanár, a Társaság titkára, terjesztette be jelentését. A Társaság ez évben adja ki először a Szabó Fanni által edesatyja, Szabó Károly emlékére alapított jutalmat magyar történeti drámára. A jutalmat a Társaság egyhangúan Máray Sándor „Kassai polgárok” könyvének ítélte. A titkári jelentés után gróf Vass Albert olvasta fel megemlékezését Végvári-Reményik Sándorról, majd a Társaság tagjai dőlben szükkörű egytálatos ebédet vettek részt, amelyen a Gyulay-serlegbeszédet Tóth László dr., a Nemzeti Újság főszerkesztője mondotta néhai Prohászka Ottokár püspökről. A Kisfaludy Társaság tisztújító közgyűlésén elnökké egyhangúlag újból Vojnovich Gézát, másodelnökké Csáthó Kálmánt választották meg. Ugyancsak egyhangúlag töltötték be a Kék Lajos lemondásával megüresedett titkári tisztséget Rédey Tivadarral. (MOT.)

CSIKSZEREDÁN MEGMÉRGEZTE
MAGÁT EGY MAROSVÁSÁRHELYI
VENDÉGLŐS

CSIKSZEREDA, február 8. Sztanka Vass Dezső 34 éves marosvásárhelyi vendéglős a csikszeredai Hungária-szálló ötös számú szobájában szállt meg. Sztanka este rendes időben lefeküdt. A szálloda személyzete hajnalban hörögésre lett figyelmes. Értesítették a mentőket, akik kórházba szállították az eszméletlenség határán járó embert. A szolgálatos orvos megállapította, hogy mérgezésről van szó. Gyomormosást alkalmaztak. Az orvosi beavatkozás következtében eszméletléré tért az önmagával meghasonlott vendéglős, és előadta, hogy szublimát és lúminál pasztillákat oldott fel s azzal mérgezte meg magát. Tettének okát abban jelölte meg, hogy Marosvásárhelyen a Széchenyi-tér 36. szám alatt lévő vendéglőjéből ki akarták „tenni”. Élete telje en a kilátástalan volt. Ennek dacára megbánta elhamarkodott cselekedetét. Még szeretett volna élni. A meggondolatlan ember állapota életveszélyes.

MAGYAR MÉRNÖK ÉS ÉPÍTÉSZ EGYLET KOLOZSVÁRI OSZTÁLYÁNAK ÜLÉSE. A Magyar Mérnök és Építész Egylet kolozsvári osztálya „Erdély iparosítása” problémáinak megvitatása céljából 1943 február 8-án, hétfőn d. u. fél hat órakor az Egyetemi Könyvtár előadótermében egyetemes ülést tart, melynek tárgya: Polónyi István hozzászólása Balás Ernő „Erdély iparosítása” címen 1943 február hó 1-én tartott előadásához. Vendégeket szívesen lát az elnökség.

HALÁLOZÁS. Mint részvétellel értesülünk, Budapesten meghalt 65 éves korában sepsiszentiványi dr. Bartók József honvéd orvos-ezredes, több hadi és szolgálati kitüntetés tulajdonosa. Az elhunyt Bartók József dr. egy a katonai pályán, mint orvosi pályáján igaz emberiségével örök érdemeit szerzett. Temetése ma, hétfőn lesz a farkasréti temetőben. Halálát kiterjedt rokonságán kívül számos barátja és tisztelője gyászolja.

A sakkjátékos régen várt könyve:

Maróczy Géza: Százhusz érdekes
játszmám.

Kivonat a szerző előszavából: „Versenyeken játszott játszmáimból 120 mesterjátszmát adok a tanulni vágyó, törekvő sakkozó kezébe, hogy a gyakorlati középjáték bonyolultságait is bemutassam és megkönnyítsem munkájukat a tökéletesedés felé való haladásukban. Utat mutatok, hogy miként lehet és kell a már ismert megnyitásokból áttérni a középjátékra és ott továbbhaladni a legegyszerűsített végjátékig, sőt magában a végjátékban is.”

Ara fizetve 5 pengő, kötve 7 pengő.

Kapható az ELLENZÉK könyvesboltban, Kolozsvár, Mátyás király-tér 9. Vidékre utánvétellel azonnal szállítjuk.

FÉRFISZÖVETSEGI HIR. A Belvárosi Református Férfiszövetség tegnapelőtti összejövetelét a Farkas-utca 21. szám alatti helyiségében tartja február hó 9-én, kedden este fél 7 órai kezdettel. Az összejövetelen dr. Juhász István tart előadást „Egyház és nemzet” címen. Minden érdeklődőt szeretettel vár az elnökség. Az elnökségre való tekintettel, pontos megjelensét kérünk.

Bizonyításkiegészítést rendelt el a törvényszék
Molnár Bálint mészáros hünperében

KOLOZSVÁR, február 8. Molnár Bálint kolozsvári hentes honvédelmi törvényszékbe ütköző büntetett miatt került a kolozsvári törvényszék harmas büntetőtanácsa elé.

Molnár Bálintot, akit egyszer zsírdrágítás miatt már jogerősen hathónapi börtönbüntetésre ítélték, 1942 tavaszán „feketevágás” miatt tartóztatták le.

Molnár ugyanis titokban feláron sertéseket vásárolt és a sertések húsát füstöltárúként feldolgozva, élelmiszerkereskedőknek adta el.

Most tulajdonképpen csak az ügy egyik mellékhatása miatt vonták felelősségre, mert az általa 1942 márciusától ugyanazon év május 8-ig tiltott uton beszerzett és levágott

131 sertés bőrét nem szolgáltatotta be a Bőripari Központnak. Cselekményét honvédelmi büntettnék minősítették, mert háború idején nyereszé-

NYUGTAZÁS. Az utóbbi 24 órában az alábbi szeretetadományok érkeztek ládóhivatunkba: a hadbavonultak hozzátartozói segélyezésére Torjáról, Háromszékegyéből özv. Kovács Béláné 10 pengőt, Kovács Erzsébet 5 pengőt, egy szegény családnak Sz. Z. 10 pengőt küldött.

* ORVOSI HIR. Dr. Farkas Gábor rendeltetett Deák Ferenc-utca 5. szám alatt újból megkezdte.

nősítették, mert háború idején nyereszé-

dési céllal felhasználta az igénybevétel elől elvont disznóbőröket.

A vádlott beismerte bűncselekményét, elmondta, hogy a beszállítást azért mulasztotta el, mert annak megtörténte esetén leleplezték volna „feketevágásait”.

A bizonyítási eljárás befejezése után Szacsay László dr. kir. ügyész a vádlott megbüntetését kérte, a védelmet ellátó Péterffy Jenő dr. ügyvéd azt hangoztatta, hogy a vádirathoz foglalt rendelkezés csak a meglévő készletek bejelentési kötelezettségét írja elő. Védelemnek azonban készlete nem volt, mert a feketén vágott sertések bőrét le sem nyúzta.

A tényállás megállapítása érdekében a bíróság elrendelte a Mészáros Szövetség elnökének tanukénti kihallgatását a bejelentési kötelezettség feltételeire vonatkozóan és a tárgyalást elnapolta.

Palló Imre és Budanovits Mária
kitüntetése

A kormányzó dr. Palló Imrénék, a m. kir. Operaház örökös tagjának a magyar királyi kormányfőtanácsosi címet adományozta és megengedte, hogy Budanovits Mária ének-művésznőnek, a m. kir. Operaház örökös tagjának művészi pályája érdemeiért elismerése tudtul adassék.

SEBESÜLTEK ÉRKEZTEK
NAGYVÁRADRA

NAGYVÁRAD, február 8. (MTI.) Szombaton délután érkezett Nagyváradra az első sebesültszállító vonat, amelyet a város közönsége ünnepélyesen fogadott. A pályaudvar egyik termében a város hőgyei teával, süteménnyel és cigarettával vendégelték meg a sebesült honvédeket.

SOROZATOS HŐSISSÉG

A hősiesség magatartás egész sorozatával tün-
tette ki magát a Dnyeper-menti harcokban Nagyvári József törzsszermester, egyik utas-
zástólunk tisztihelyettese, 1941 augusztus 29-én önként jelentkezett a dnyepetrovroszki felső Dnyeper-híd szemrevételezésé-
re. E híd helyreállításának rendkívül nagy fontossága volt a szövetséges csapatok átte-
lése szempontjából. Mivel azonban az ellen-
ség szakadatlanul tűz alatt tartotta a híd
környékén a folyó vizét, igen nehéz volt
annak megállapítása, vajjon milyen műszaki
munkák szükségesek annak használhatóvá
tételéhez. Nagyvári József törzsszermester vá-
llalkozva a feladatra, a parton talált ladi-
kkal bevezetett a folyó közepére. Az ellenség
észrevette a vakmerő törzsszermestert és a szo-
kásos tüzéségi tüzet is felülmuló gránátzá-
ppal árasztotta el a folyót. Nagyvári törz-
sszermestert nem retentette vissza ez a tűz,
sőt még akkor is rendületlenül folytatta ut-
ját, amikor néhány ellenséges repülőgép is
felfigyelt rá s bombáival és gépfegyvereivel
ugyancsak tűz alá vette. Gondosan szem-
ügyre vette a híd felrobbantott szakaszát,
majd pedig a tulsó parton tüzelésbe kezdő
gyalogos heves tüzelése közben s a repü-
lők és a tüzéségi lövedékek között vissza-
ezezett a jobbpartra. Másnap, augusztus
30-án résztvett a dnyepetrovroszki vasúti
híd szemrevételezésénél is. Bár a jobbparton
álló német kötelék figyelő figyelmeztet-
ték a szemrevételező utasszázad parancsno-
kát, valamint Nagyvári József törzsszermes-
tert, hogy nem szabad mutatkozniok, mert
az ellenség minden mozdulatra nyomban tö-
megtűzzel válaszol, századparancsnokával
együtt elindult a feladat megoldására. Az
ellenség csakugyan haladéktalanul tűz alá
vette őket, ők azonban felmásztak a tizenkét
méter magas hidpillérre, majd pedig tüze-
ten szemügyre vették a híd ellenségjelölő és
erősen megrongált harmadrészét. Ekkor már
az ellenség minden közelében lévő tüze-
tűz alá vette őket, sőt három szovjet repülőgép
is géppuskázni kezdte a szemrevételező ma-
gyarokat. Feladatukat mégis sikeresen meg-
oldották, megszerezték a későbbi szükség-
felépítéséhez a kellő műszaki adatokat. Két
nappal utóbb, szeptember 2-án ismét újabb
feladatra vállalkozott Nagyvári törzsszermes-
ter. Szemrevételezni kellett a Dnyeperen át
elkészítendő bűri felépítéséhez szükséges
anyagot. Az ellenséges tüzéséről oly hevesen
tüzelt, hogy csak háromszoros kísérlet után
sikertült egy rohamcsónakot vízrebocsátani.
Nagyvári törzsszermester ez alkalommal is hű-

séges kísérője volt századparancsnokának.
Nem törődve az ellenséges tüzésé-
ről, majd repülőgépek pusztatásával, újból és újból ki-
sérletet tettek arra, hogy feladatukat meg-
oldják. Végre az éjszakai órákban elindul-
tak. A Dnyeper folyó közepére érve észre-
vették, hogy a rohamcsónak megsérülhetett,
mert fokról-fokra megtelt vízzel. Nagyvári
az aknákat figyelte s közben acélisakájával
állandóan merle a vizet. A tulsó partig nem
sikertült átjutniok, mert a sötétség miatt nem
tudták pontosan megállapítani, hogy hol jár-
nak s minden igyekezetük ellenére egyre
mélyebbre merült a rohamcsónak. Nagyvári
az utolsó pillanatban vette észre a folyam
közepén azt a vízvezetékcsövet, amely
a vashid csőhálózatából a folyó közepén le-
vő kis szigetre vezetett. Sikertült erre a csőre
felkapaszkodnia és a már elmerült roham-
csónakot is odahúzni. Ezzel nemcsak szá-
zadparancsnokát, hanem két német bajtársát
is megmentette, akik ugyancsak résztvettek a
felderítésben. Szeptember 4-én éjjel után pa-
rancsot kapott, hogy — mivel az ellenséges
gyalogos a jelek szerint már visszavonult
a folyó tulsó partjára és a gyors üldözés
céljából minél előbb járhatóvá kell tenni a
bűrit — keljen át a Dnyeper tulsó partjára
és állapítsa meg, milyen hosszúságban hiány-
zik még bűri. Az ellenség szakadatlan tü-
zéségi tüzzel és állandó repülőbomba-
dással igyekezett megakadályozni a szövetsé-
ges csapatok átkelését. Ebben a tűzben kelt
át Nagyvári törzsszermester a folyó tulsó
partjára és feladatát teljesen végrehajtotta.
Visszatérésük nyomban jelentette, hogy a
kiürített városrészben a visszamaradt polgári
lakosság fosztogatja az otthagyt szovjet ka-
tonai élelmiszerraktárakat. Engedélyt kért te-
hát századparancsnokától, hogy önként je-
lentkező utasokkal ismét átmehezen a tulsó
partra, összefoghassa a fosztogató csapato-
kat és saját műszaki csapataik kímélése vé-
gett azokkal építtethesse meg a bűri hiány-
zó szakaszait. Az engedélyt meg is kapta és
husz önként jelentkező utasszal átkelt a tu-
lsó partra, mintegy négyszázötven főnyi pol-
gári lakost összefogott és azok munkacseréit
igénybe véve, hozzálatott a bűri hiányzó sa-
kaszát. Ez a feladat az utasszázadnak három-
négy nap munkát jelentett volna állandó
tüzéségi tüzben és légítámadásokban, így vi-
szont nem egészen 20 óra alatt, vagyis még
aznap estére felépítette a bűri hiányzó sa-
kaszát, amelyen nyomban megindulhatott a
szövetséges csapatok gyorsított átkelése,

Írók és könyvek

Bókay János:

AZ UTÓD

Vigszínházi előadásával egyidőben jelent meg könyvalakban Bókay János legújabb színdarabja, Az utód, Singer és Wolfner kiadásában.

Bókay Jánost eddig úgy könyvelte el a színházjáró közönség, mint a könnyű és szórakoztató vígjátékok európai sikertű nagymesterét. És csakugyan: Bókay darabjai franciá-
san szellemes vígjátékok, szerelmi problémákkal, mint kizárólagos tárggyal, eleven dialógusokban s csak alig érintették az élet mély kérdéseit. De azért ezekben a darabokban, amelyekben oly szívesen nevezték a közönség, a sorok között és a tartalom mélyén fanyar életbölcesség bujkált és egy-egy mondata nagyon is elevenbe vágott. Szinte sejtette az író későbbi kibontakozását, mely most egyszerre kirobbanó sikerre vált. Az utódban. Az utód nem szerelmi játék, férfi és nő egymással való harca, hanem kesernyész ízű színmű, melynek típusai valameny-
nyien élnek és szenvednek és béké-
nek meg egymással és az élettel.

A darab hősei orvosok, akiket Bókay, a nagyhirű orvosdinasztia író-
tagja oly eleven erővel ismer és jel-
lemez. Főalakja Szepesi professzor, a humánus, hivatásának élő orvos
nagyszerű típusa, akit nyugdíjaznak,
hogy helyét leánya férjével, Faludi
Péterrel töltsék be. Szepesi lelkesed-
dik Faludiért, ő maga ajánlja utód-
jával, de a klinika intrikusa, Takács
dr. rágalmaival eléri azt, hogy az
öreg professzor vejét árulónak hiszi,
ki, hogy a maga érvényesülését siet-
tesse, közbenjár nyugdíjaztatásáért.
Megrendülve hagyja ott a klinikát,
ahol ellenségei és barátai élnek, hogy
az utolsó felvonásban megtudja az
igazat és örüljön öregkora békessé-
gének, amelyet azért megszakitának
orvosi kötelességéből származó teen-
dők. Takács, a beteggyűlölő, minden-
áron érvényesülni akaró orvos figu-
rája rajzolódik ki élesen a nagyszerű
öregural szemben. Tulajdonképpen
kettőjük párharca a darab, tele ren-
geteg bölcsességgel, drámai feszült-
séggel és mély igazsággal. Bókay Já-
nos új darabja egyúttal új magyar drá-
mairót is ajándékozott a drámaírók-
ban szegény magyar közönségnek.

(—n.)

D. Kenese Erzsébet:

VEZÉREK

D. Kenese Erzsébet új regénye
előbbi nagyszerű történelmi regé-
nyének, a „Honfoglalók”-nak korbelt
folytatása. Árpád fejedelem halálától
Zsolt haláláig terjedő időt, a X. szá-
zad első felét foglalja össze a „Vezé-
rek” komoly tanulmányokon alapuló
érdekes története. A magyarság
törzsszervezetének az Árpád halála-
val meggyengült fejedelmi hatalom-
nak pompás rajzában elevenednek
meg a győztes hadjáratokat irányító
vezérek dicsőséges alakjai. Az aug-
burgi első diadalmas csata, Pávia el-
foglaltatása, az Alpokon átkelő magyar
sereg, a Szent Gallen körüli római,
bizánci, bolgárföldi portyák megle-
venednek a regény lapjain. Meglepő
felkészültséggel és tudással, paratlan-
ul szép magyarsággal dolgozta fel
nehéz tárgyat D. Kenese Erzsébet,
mélto folytatását adva előbbi nagysí-
kerű regényének. Stádium-kiadás.

Bélyeggyűjtők figyelmébe!

Korlátolt példányban még kapható

**Michel Európa
Bélyegkatalógus
1943. évre
5 P. 33 fillérért**

az „Ellenzék” könyvesboltban

Kolozsvár, Mátyás király-tér 9. Vi-
dékiek megrendeléseit utánvétellel is
elintézzük.

Magyar iparosaink a honvédekért

Hogyan szervezte meg a hadbavonult iparosok hozzátartozói a katonák segélyezését a kolozsvári Ipartestület? — Iparostársadalomunk minden egyes tagja kivieszi részét az áldozatkészségből

KOLOZSVÁR, február 8. Hosszas beszélgetést folytattam a napokban a város időszerű kérdéseiről dr. Keledy Tibor polgármesterrel. Örömmel és elégteltel hallottam, hogy a polgármester milyen elismerőleg emlékeztetett meg a kolozsvári magyar iparosok áldozatkészségéről. A polgármester a városvezetés ezernyi gondja között is szükségesnek tartotta, hogy a kolozsvári magyar iparosok példabírádására felhívja a figyelmet. Magyar iparosaink az idegen uralom 22 esztendeje alatt is mindig bizonyosságot nyújtottak nemzeti érzésükről és öntudatukról magyarságukról. Pedig annak idején nemhiába mondták róluk, hogy „haldoklik a kisipar”. A román államhatalom tisztában volt azzal, hogy az iparosok megerősítésével az egyik legfontosabb védőbástyáját képezik. Mindent elkövettek tehát a magyar iparosok meggyengítésére. Először jogi intézkedésekkel igyekeztek rést ütni az iparosok szervezettégén. Megszüntették az Ipartestületeket, amelyeknek irányítása jórészt magyar kezekben volt. Az adókövetésnél olyan magas közterhekkel sújtották a kisiparosokat, hogy nagyon sokan kénytelenek voltak beadni iparengedélyüket. Végül a román elem segélyezése címén óriási összegeket utaltak ki a román iparosok számára, műhelyeiket a legmodernebbül berendezték, hogy ezáltal könnyebben versenyezzenek a szakképzett magyar iparosokkal.

MAGYAR IPAROSAINK ÁLDÖZATKÉSZSÉGE

A felszabadulás óta a magyar állam a lehetőségek keretei között az iparosok segítségére sietett. Mindezekelőtt visszaállította az ipartestületek autonómiáját és lehetőséget teremtett új iparos egyszintenciák megteremtésére. Nem kell azonban azt hinni, hogy a magyar iparos élete egyik napról a másikra gondtalanná vált. Számolni kell a háborús viszonyokkal, az anyagihiánnyal és az utánpótlás nehézségeivel. Iparosaink tehát korántsem jutottak el a háború előtti idők életnivójához. És még évekre van szükség, amíg az ipari élet ismét a régi kerékvágásba jut...

Ez a rövid összefoglalás nem adhat összefoglaló helyzetképet az iparoskérdésekről. Azért tartottam azonban szükségesnek, hogy az iparosság kisebbségi küzdelmeit újra emlékeztetbe idézzem, mert így annál jobban méltányolhatjuk azt az öntudatos áldozatkészséget, amellyel jótékony céljaink és elsősorban a hadbavonultak hozzátartozóinak felsegélyezésének ügyét szolgálják.

„AMIT TESZÜNK — MAGYAR KÖTELESSÉGI”

Amikor Demeter Ferenc ipartestületi elnöknek elmondtam, hogy a polgármester hívta fel figyelmemet a kisiparosok segélyintézményeire, olyan választ kaptam, amely méltó a magyar kisiparosok multjához.

— Nagyon örülök, hogy a polgármester ur elismeréssel van a munkánk iránt. De szeretném hangsúlyozni, hogy segélyezőakcióinkkal egyetlen iparos sem akart különleges érdemeket szerezni magának. Ugy érezzük, hogy amit teszünk, magyar kötelesség és az volna helyes, ha magyar életünk minden vonalán ez a szellem érvényesülne.

Részletes felvilágosítást kérek ezután: hogyan történik a hadbavonult iparosok családtagnak segélyezése. Érdemes részletesen ismertetni az Ipartestület megvalósításait. A hadbavonult iparos hozzátartozója jelentkezik az Ipartestület vezetőségénél. Itt bizottság vizsgálja felül, hogy mennyiben és milyen segélyre szorul. Az Ipartestület pénzbeli vagy

természetbeni segélyt folyósít. Ha azt állapítja meg a bizottság, hogy kénytelen helyzetét felül kell vizsgálni, úgy a Női Bajtársi Szolgálat útján beszerzi az adatokat. A fronton küzdő iparosok feleségének havi 40 pengő támogatást folyósít az Ipartestület. Az ország területén katonai szolgálatot teljesítő iparosok felesé-

A Női Bajtársi Szolgálat munkája

Hogyan hozza össze a segélyezéshez szükséges összegeket az Ipartestület? Iparostársadalomunk tagjai átértékelték a fronton küzdő társaikkal szembeni kötelezettségeiket és havi megajánlásokkal életre hívták a segélyalapot. A Női Bajtársi Szolgálat országsszerte egyedülálló a maga nemében. A kolozsvári Ipartestület elnöke ismerte fel az összes hasonló alakulatok közül annak fontosságát, hogy ebben a munkában a hölgytársadalom is ki kell vegye részét. Az Ipartestület vezetősége felkérte az Iparosegylet hölgyválasztmányát,

Beszédes számok

Érdemes néhány számszerű adatot is felsorolni az eddig elért eredményekről.

Havi megajánlásokból 1942 május 1-től 1943 január végéig 37.813 P 40 fillér folyt be az Ipartestületek pénztárába a hadbavonultak segélyezésére.

Ebből eddig kifizettek 31.987 pengőt. Eddig

263 hadbavonult iparos családját segélyezte az Ipartestület. 196 feleség és 240 gyermek részesült segélyben. Az állandóan segélyezett családok száma havonta 70—80 család.

Ezenkívül ugyancsak a Női Bajtársi Szolgálat munkájának eredményeképpen 1663 pengő fordítottak a honvédség téli felszerelésére és a sebesült katonák karácsonyi megajándékozására. Maga az Ipartestület és az előjáróság a honvédek téli felszerelésére 2964 pengőt juttatott. A szakosztályok tagjai külön is hozzájárultak a nemzeti öntudatot bizonyító adakozáshoz. A szücsök 11.000 cigarettát gyűjtöttek össze a honvé-

Kövessük a példát!

„Azért soroltam fel ilyen részletesen ezeket a statisztikai adatokat, mert a számok mögött a magyar szív dobbanását, a magyar kisember lelkének áldozatos bajtársi együttérzését érzékelhetjük. Olyan erőfeszítéssel társadalmunkban a magyar iparosság, amelyre az élet legnehezebb megpróbáltatásai között is biztosan számíthatunk. Álljon itt befejezőül Demeter Ferenc ipartestületi elnök nyilatkozata, aki a következőkben foglalta össze az Ipartestület további célkitűzéseit.

— Igyekezni fogunk a jövőben még

geinek 30 pengőt, idékieknek 20 pengőt. A gyermekek után ennek az összegnek 40 százalékát folyósítják. Így tehát egy ötgyermekes család az Ipartestületől havonta 120 pengőt kap a hatóságok által folyósított segélyen kívül. Ezt az összeget mindaddig kiutalja az Ipartestület, amíg a családfő katonai szolgálatot teljesít. A természetbeni segélyt úgy oldják meg, hogy

gondoskodnak a hadbavonult iparos műhelyének fenntartásáról. Ha az iparosnak nincs segédje, úgy vezetőjét jelölnék ki a műhely számára, aki a lehetőség határain belül gondoskodik a műhely zökkenőmentes munkájáról.

hogy a bajtársi szolgálat megszervezésénél vegye át a vezető szerepet. Minden szakosztálynak megvan a maga külön hölgyválasztmánya, amely összeírta a megajánlásokat és részben a megajánlott összegeket összegyűjtését is elvégzi. A Női Bajtársi Szolgálat, amelynek élén Rácz Mihályné és Demeter Ferencné állnak, az Ipartestület vezetőségével karöltve végzi a hadbavonultak hozzátartozóinak támogatására irányuló munkát, amelyből minden magyar iparos asszony kivieszi a részét.

deknek, a bádigosok 200 pengő értékű téli ruhát, a mészárosok 10.000 cigarettát. Mindezek a tételek az iparosok egyéni adományai, a szakosztályok külön járultak hozzá az adakozáshoz.

Az öreg iparosok között karácsonykor 4100 pengőt osztott ki az Ipartestület. Az oroszhegyi tűzkárosultak felsegélyezésére és más jótékony célú akciókra ezeröt száz pengőt adományoztak. A Főméltóságú Asszony akciójához az Ipartestület és a Bajtársi Szolgálat ezer pengővel járult hozzá. A huszárosok szakosztálya 1152 pengőt fizetett be a kormányzó hitvesének akciójára. Az iparosokból álló „Huszas asztaltársaság” 370, a „Szenzációs asztaltársaság” 100 pengővel járult hozzá a gyűjtéshez. Ezenkívül minden iparos anyagi körülményeihez mérten egyénileg is megtette kötelességét, úgyhogy az iparosok hozzájárulása 15—20.000 pengőre becsülhetők. A Női Bajtársi Szolgálat a kolozsvári tábori kórház hőpárna-akciójához 80—100 párnát juttatott.

tovább fejleszteni jótékonyasági mozgalmainkat, mert ez az iparosság magyar öntudatáról és egységéről tesz tanúságot. Ha 1918-ban is így lettünk volna megszervezve és mindenki így megtette volna kötelességét, úgy nem szakad ránk az idegen uralom keserves 22 esztendeje.

Ennek a nyilatkozatnak igazságát minden magyar embernek át kell érezni. És ha erősíteni akarjuk nemzetünket: kövessük iparosaink minden elismerést megérdemlő példáját.

VÉGH JÓZSEF.

„Emberek a havason”

Beszélgetés Görbe Jánossal, a Nyíró-film főszereplőjével

KOLOZSVÁR, február 8. (Az Ellenzék munkatársától.) Két renkióvilárvendétes irodalmi eseményre figyelhetett fel legutóbb az igaz és örök szépiert, a hamisítatlan művészmegnemérett erdélyi lelkeséget, Erdély szivdobbanását. A közelmultban Tamási Áron „Csallóka szivárvány”-ának gyönyörű költőisége ejtett ámulatba, most pedig Nyíró József filmje, az „Emberek a havason” csinált olyan parázs forradalmat a fővárosban, a közönség körében, a sajtóban, hogy csak úgy reng tőle egész eddigi magyar filmgyártásunk. A „Csallóka szivárvány” kolozsvári bemutatója bebizonyította, hogy a színpadhoz első-sorban és mégiscsak írónak van a legtöbb

síthatatlan, sajátos törvényszerűsége. Nem is lehetett volna másként. E két esemény nyomán tisztán, világosan, félreérthetetlenül érezni az annyit vitatott, de igazában soha megnemérett erdélyi lelkeséget, Erdély szivdobbanását. A közelmultban Tamási Áron „Csallóka szivárvány”-ának gyönyörű költőisége ejtett ámulatba, most pedig Nyíró József filmje, az „Emberek a havason” csinált olyan parázs forradalmat a fővárosban, a közönség körében, a sajtóban, hogy csak úgy reng tőle egész eddigi magyar filmgyártásunk. A „Csallóka szivárvány” kolozsvári bemutatója bebizonyította, hogy a színpadhoz első-sorban és mégiscsak írónak van a legtöbb

köze. Nyíró József filmje pedig mindennél többet mondó igazolása annak, hogy harmatiszta költészetet is lehet filmtenni.

Igaz örömmel és holddórágerzettel köszöntjük a két jelenséget, amelyek tisztá lángjától hosszas respedés után újból kigyúlt, kifényesedett a magyar irodalom égboltozata...

De nézzünk egy pillanatra a két jelenség mögé. Mi is volt, mi is történt e két nagy irodalmi siker kibukkanását megelőzőleg? Miért kellett a Tamási-darabnak meg nem érteséssel és közönnnyel találkoznia a budapesti bemutatón és miért nem akadt egyetlen pénzember, egyetlen producer sem a Nyíró-film elkészítésére? A „Csallóka szivárvány” esetében megoldódott már azóta az egész rejtély s ezúttal nem akarunk újból kitérni rá. Meg-elégésünk mindössze annak megállapításával, hogy a darab szépsége fölötti elragadtatásunk azóta csak fokozódott s az előző megnemérett és közönyt a siker váltotta fel. Különös azonban az, hogy Tamási Áront ezen az úton — ha nem is ugyanolyan formában —, de Nyírónek is követnie kellett. Régen, hosszú évekkel ezelőtt, még az idegen uralom idején, erdélyi magányában egyik elbeszéléséből, amely a „Havasok népe” című kötetében jelent meg, megírta a „Jézusfaragó ember” című szindarabját. Ennek a szindarabnak alap-gondolatából született meg aztán később a film, az „Emberek a havason”.

Fiatalt, alig 28 éves, tehetséges magyar rendező társult Nyíró József mellé s együtt írták és beszéltek meg a forgatókönyvet. Igen ám, de ebből a forgatókönyvből hiányzott a vezérigazgató, a gépirókiasszony, a démon, a trükk, és mindaz a sablon, amely, sajnos, elengedhetetlen kelléke volt eddig minden olyan filmnek, amelyért két kézzel kapkodtak a pénzemberek. Ehelyett volt a forgatókönyvben erdő, mező, csobogó patak kristálytiszta vizében ficáncoló kis hal, sudár fényő ragyogó tiszta havasi táj, egyszerű havasi emberek, a maguk szegény, de nagyon emberi sorsával, munkájával, küzködésével, egyszerű magán a természet és az ember! És minden felül a költészet ragyogó tisztasága aranyozta be ezt a forgatókönyvet. Csak pénz kellett volna hozzá. S ez az, ami elmaradt. Az ok nyilván ez volt: kinek kell a havasi táj, kinek kellene a havasi emberek életben-yodalmái a mai modern világban? Lehet ebből siker?

És ekkor, ekkor történt meg a csoda. Pénz, műterem, sztár nem volt, de volt lélek és szív, volt néhány lelkes fiatalember, eddig még névtelen, ismeretlen. Összeálltak, hönne alá vetették a forgatókönyvet, cökmököket s kölcsönvett kis pénzzel, amiből talán az ita-zásra is alig jutott, leutaztak Erdélybe, a havasokba, a Gyilkos-tó tájára. Szócs István, a rendező maga mellé vette a szintén fiatal Fekete Ferencet, a fényképező-operatőrt és Görbe Jánost, a kolozsvári Nemzeti Színház fiatal, tehetséges színészét. Sztárgászt persze senkinek sem tudtak volna adni, így hát a női főszerepre is fiatal, ismeretlen tehetséget, Szellay Alicet választották s a másik főszerepre Bihary Józsefet. És elindult a kis csoport. Izzó lelkesedéssel, határtalan hittel és bizakodással. — Ezt a filmet mégis meg-juk csinálni! — ez volt a jelszavuk.

S egy-két nap múlva már ott volt a kis csoport a havasok tetején, a Gyilkos-tó táján. És megkezdődött a munka...

Görbe Jánossal beszélünk, a film főszereplőjével. Hadd mondja el ő, hogyan is készült el ez a film? Közvetlenül, de szivbe-zsóló egyszerűséggel, kedvesen mondja el sorjában a dolog történetét.

— Ugy volt, hogy senkitől nem kérdeztünk mi semmit — magyarázza Görbe János. — Mindenkiünk bizott a másikban és egy kicsit saját magában is. A filmsztárokat gépkocsikkal viszik ki a külső felvételek színhelyére, mi bizony gyalog mentünk. Hosszú, fárasztó kilométereket tettünk meg meredek sziklás utakon, felkeltünk hajnali négy óra-kor, hogy napfelkeltekor celnál legyünk, aztán... ott fönt a hegyes csúcson vártuk a felkelő napot. Ha közben beborult az ég s a nap nem ragyogott ki, órákon át vártunk, ott kint reggeliztünk s végül is eredmény nélkül, anélkül, hogy egyetlen felvételt is csinálhattunk volna, visszatértünk. Másnap újból előről kezdtük. Aztán meg szükség volt olyan fel-vételre is, amikor az egész Gyilkos-tó fölött ködpára terjeng. Akkor meg arra kellett várakozni, de soha egy pillanatra meg nem untuk, ellenkezőleg: kint a havason is vala-mi nagyon nagy melegig áradott bennünk. Látni kellett volna, hogyan cipelte például Fekete Ferenc, az operatőr a nehéz fény-képező eszközeit, Szócs István a rendező, kelleit, Szellay Alice a ruhát és egész felszerelését s jomagam is Bihary Józseffel együtt a magunk bőrdőnjét.

— Ott kint aztán már várt a havas né-pe. Azok, akikre szükségünk volt még a fel-vételeink. Egyszerű havasi székelv embe-rek voltak azok s nagyon összebarátkoztunk

velők. Engem az lepett meg legjobban, hogy a külső felvételeknél szinte már magunk sem tudunk különbséget tenni a színészi alakítás és a statiszták képező hávasi emberek szereplése között. Igen, azt is el kell mondanom — folytatta Görbe János lelkes, szakértői magyarázatát —, hogy Bihar József művészi technikája mennyire meglepett. Ő játssza a filmben a 90 éves székely agastyánt. Ő a havasok lelke. Amikor nagyon hosszú utat kellett megtennünk, dőcögő szekéren mentünk. Bihar már teljesen agastyánnak volt maszkírozva s amint a szekérről lezárt, már teljesen elfogta a transzbaesés több mint egy órával a felvétel előtt. Nyilván azért, hogy a szerep mély, igazi átélése alapos legyen. Sokat mosolyogtunk, nevettünk ezen, mert Biharval ekkor már csak úgy lehetett beszélni, mint agastyánnal. De igazán volt, majd meglátják különben a filmben.

— Az is érdekelne — kérdezzük Görbe Jánostól —, hogy később sem kapják aztán műtermet?

— De igen — hangzik a válasz. — Amikor mintegy ezer méternyi külső felvétellel elkészültünk s levettettük, óvatlanul megjelent Bingerth János, a Hunnia Filmgyár vezérigazgatója és végignézte a külső felvételeinket. Elragadt hangon csak ennyit mondott: Erre a filmre semmi pénz sem sok. Ennek a filmnek el kell készülni! Kapnak műtermet és mindent, ami szükséges a további munkához.

— Gyönyörűséggel dolgoztunk, kinlódunk közben, de megérte — mondja Görbe János. — És köszönet érte otthon igazgatónak, Táray Ferencnek, hogy megadta nekem erre a filmszereplésre a lehetőséget.

S az új magyar film elkészült. A velencei filmolimpián 1. díjat nyert s az összes olasz lapok az elragadtatás hangján írtak róla. Mi természetesebb tehát, minthogy idehaza is várva várja mindenki a bemutatót? De miért késett olyan sokáig Budapestre...

A külföldi bemutató nagy sikere után is ott villódzott egyesekben a kétség: sikere lesz-e vajon a filmnek idehaza is? Van-e cselekménye, mond-e valami újat azonkívül, hogy szép külső felvételei vannak? S a hónapok kézből teltek s az első havasi felvétel óta talán több, mint másfél év is elmúlt, míg végül a budapesti bemutatón tomboló lelkesedéssel fogadhatta a közönség. Megnyugtattunk mindenkit: igenis, van cselekménye, van mondanivalója ennek az új magyar filmnek. Különb mondanivalója van talán, mint az összes előbbi filmjeinknek. Olyasvalami mondanivalója van, ami benne marad örökre az ember szívében, amit soha nem felejtünk el, ami szép, ami olyan gyönyörűsége, mint maga a természet, az ember, vagy az imádság...

A film kedd esti kolozsvári disztribúcióján egyébként megjelenik Nyírő József az

író, Szűcs István a rendező, valamint Görbe János és Szellay Alice, a férfi és női főszereplők is. Erdély fővárosának közönsége is minden bizonnyal olyan szeretettel és lelkesedéssel várja és fogadja ezt az új magyar

produkciót, ezt a „Fiatalok filmjét”, mint őt amilyen szeretettel és lelkesedéssel s a sok viszonyosság között is hittel és bizalommal készítették.

GREDINAR AURÉL.

Apróhirdetések

Házasság és levelezés

MOZIPARTNER keresek intelligens, 27—32 év közötti keresztény fiatalember személynében. Leveleket „Árvácska” jellegre a kiadóba kérek. 0399

VEGYES

FEBRUÁR elsején elveszett aranynyaklánc kereszttel. Becsületes megtalálóját jutalomban részesül. Unió-utca 3—5. Példemint 2. (A láncan egy csomó volt.) 358

KERESKEDŐK, IPAROSOK, HÁZTALAJDONOSOK! Nagyon olcsó hosszulejratú kölesönt mérsékelt díjazásért közvetít ROMA kereskedelmi iroda, Bocsáncai, Unió-utca 10. Telefon 26—53. F

BUTORAIT megjavított olcsón, pontosan, rendezőre készítek mintalap után új butorokat a legjobb kivitelben. Használt butorait megveszem, részlet, csere. Lukács asztalos, Unió-utca 24. F 481

ERDELYI Magánnyomozó Iroda felvilágosítást ad, nyomoz, informál, mindent a legbizalmasabban elintézik. Bartha Miklós-utca 5. I. em. Telefon: 17—38.

LEGOLCSÓBBAN üvegezés és képkarész. Raduk András, Magyar-utca 31. sz. Telefon. 26—29. P.

ADÁS-VÉTEL

BÉLYEGGYŰJTEMÉNYEKET, tömegbéllyegeket, régi levélborítékokat bármilyen mennyiségben veszek. Könyvtárakért, egyes szépirodalmi, szakkönyvekért és lexikonokért magas árat fizetek. Kovács könyvkereskedés, Szentegyház-utca 3. F 500

SURGÓSEN eladó szép kivitelű söberlány, díofurnóros kombinált szekrény, kétszemélyes rekamie, kőasztalok, székek, egy lakcsiszolt konyhaberendezés. Török István műasztalosnál, Teleki Pál-utca 3. szám. Övárban.

ÚJ báránybunda, diványpárna eladó. Megtekinthető Corvin-filmszínház előcsarnokában. Gy. 296

VENNÉK írógépet és 35 bordóhuzatu székert, ajánlatokat Corvin-filmszínház büféjébe továbbít. Gy. 296

ELADÓ kombinált szekrények, rekamie, fotelék, egy garnitúra nehéz görbe teleháló a legfinomabb kivitelben. Műasztalos, Dávid Ferenc 6. F 373

A nagy király

Ez a gigantikus film Németországban a „Nemzet filmje” címet kapta.

A Velencében megtartott filmversenyen pedig a legnagyobb díjat, a Mussolini kupát nyerte el.

A nagy király

CORVINBAN.

Előadások pontos kezdete: fél 3, háromnegyed 5 és 7-10 órakor.

Figyelem: szerdán a 7-10 órás, harmadik előadásra jegyeket nem szolgáltat ki a pénztár, mert a német népközönség vette meg az összes jegyeket.

FEBRUÁR

8

HÉTFŐ

SZÍNHÁZ · MOZI · RÁDIÓ

A nap ke. 7 óra 19 perckor, nyugszik 17 óra 11 perckor. A hold ke. 9 óra 17 perckor, nyugszik 21 óra 38 perckor.

A protestáns naptár szerint Aranka, a róm. kat naptár szerint Máthai Szent János, az ügörgő naptár szerint Zakariás, az (görög naptár szerint (január 26.) Simon napja van.

Emlékeztető.

1862 február 8-án született Ferenczy Károly festőművész.

Társadalmi események

Délután 5 óra 30 perckor: A kolozsvári múzeumok vitásteje Erdély iparosításáról az egyetemi könyvtár előadótermében.

Este 6 órakor: Az EME Természettudományi Szakosztályának tudományos szakulása az egyetem fizikai előadótermében.

Szolgáltatás győgszertárak

Fortuna, Mátyás király-tér 33. (Telefon: 21—52.) Hygea, Széchenyi-tér 32. (Telefon: 24—04.) Victoria, Horthy Miklós-ut 47. (Telefon: 15—89.) Opera, Hunyadi-tér 1. (Telefon: 11—96.)

Muzeumok

Erdélyi Múzeum őskori, római, népvándorlási, iparművészeti és művészeti tárai. Renaissance képtár. Bátya-u. 2. sz. Nyitva 9—13 óráig.

Allattani Múzeum. Mikó-utca 5. szám. Nyitva 9—12 óráig. Megtekintése bejelentendő az OMH-keirendeléseiben.

Botanikus Múzeum. A Botanikus-kertben, Majális-u. 42. Nyitva: 9—13, 15—18 óráig.

Egyetemi Könyvtár

Nyitva hétköznapokon délelőtt 8—1-ig és délután 3—8-ig. A népkönyvtár nyitva (vasárnap is) délután 3—9-ig.

A KOLOZSVÁRI NEMZETI SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Február 8. hétfő este fél 7 órakor: A SZABINNOK ELRABLÁSA. A Tizes Szerevezet előadása. Bevezetőt mond: Kelemen Tibor városi tisztviselő, főzetes. Jegyeket a pénztár nem árusít.

Február 9. kedd este fél 7 órakor: PARASZT-BECSÜLET. Opera. Seherezáde. Ballet. Napi bérlet B. 23. szám és Operabérlet 11. szám. Opera helyárák.

Február 10. szerda este fél 7 órakor: MÁRIA FÓHADNAGY. Bemutató bérlet 20. szám. Bemutató helyárák.

Február 11. csütörtök este fél 7 órakor: MÁRIA FÓHADNAGY. Napi bérlet A. 23. szám. Rendes helyárák.

Február 12. péntek este fél 7 órakor: A TRUBADUR. Laczó István, a magyar Királyi Operaház tagjának fellépésével. Opera helyárák.

Február 13. szombat délután fél 3 órakor: SEVILLAI BORBÉLY. Ifjúsági előadás. Jegyeket a pénztár nem árusít.

Február 13. szombat este fél 7 órakor: MÁRIA FÓHADNAGY. Napi bérlet B. 24. szám. Rendes helyárák.

Február 14. vasárnap délután fél 3 órakor: MÁRIA FÓHADNAGY. Bérletszünet. Rendes helyárák.

Február 14. vasárnap este fél 7 órakor: MÁRIA FÓHADNAGY. Bérletszünet. Rendes helyárák.

MOZIE MŰSORA:

ÁRPÁD. A legizgalmasabb filmszenzáció: GPU. Milliók filmje s százazrek szenvedése. Reménytelen vergődés a legborzalmasabb csapdában. Csupa izgalom és

hajsz. Főszerepben Laura Solari, Andrews Engelmán. ~~Vasárnap este fél 7 órakor: CORVIN (völt Royal): A nagy király. Németországban a „Nemzet filmje” címet, a velencei filmversenyen a Mussolini-díjat nyerte. A film hosszúságára való tekintettel az előadások kezdete fél 3, háromnegyed 5 és 7-10 órakor.~~

ERDELY: NÉMA KOLOSTOR. Főszerepben: Tolnay Klári, Jávör Pál, Lukács Margit. — Rendezte: Rodriguez Endre. ~~Vasárnap este fél 7 órakor: EGYETEM: LÁP VIRÁGA. Fényes Alice.~~

MÁTYÁS: Kalózszerelm. Főszereplők: Fosco Giachetti és Doris Duranti. A film elött: Magyar és Ufa világhíradók. ~~Vasárnap este fél 7 órakor: RÁKÓCZI FILMSZÍNHÁZ műsora: EGY CSOK ÉS MÁS SEMMI. Főszerepben: Jávör Pál, Tolnay Klári, Rajnay, Patoky. Legújabb híradók. Következő műsor: HAZAJÁRÓ LÉLEK. Karády Katalin.~~

RÁDIÓ

KEDD, FEBRUÁR 9.

BUDAPEST I.: 5.40 Uzen az otthon. 6.40 Ebresztő, torna. 7 Hírek, közlemények, reggeli zene. 10 Hírek. 10.15 Székesfővárosi Tűzoltózenekar. 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 11.15 Tóth Lajos kamarakórusa. 11.40 Dívattudósítás. 12 Harangszó, fohász, Himnusz. 12.10 Szórakoztató zene. 12.40 Hírek. 13.20 Időjelzés, vállalkozásjelentés. 13.30 Honvédek üzennek. 14.15 László László szalonzenekara. 14.30 Hírek. 14.45 Műsorismertetés. 15 Aratólyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 15.15 Indulók és háborus dalok. 15.50 Gyermekekdel. 16.20 Hírek német, román, szlovák és orosz nyelven. 16.45 Időjelzés, hírek. 17 A házipar a honvédelem szolgálatában. 17.15 Magyar nóták. 18 Magyar toll a magyar kardért. A marosvásárhelyi Kemény Zsigmond Irodalmi Társaság este. 18.30 Szakolczay Riegler Ernő orgonál. 18.50 Hírek. 19.05 Színházról-színházra. Dalos, zenés részeket az évad sikeréből. 20.20 A poruljárt negédek Vig-játék egy felvonásban. 21.15 Sovinszky László szalonzenekara. 21.40 Hírek. 22.10 Melles Béla zenekar. 23.10 Magyar nóták. 23.45 Hírek.

KETSZEMÉLYES feregmentes, kifogástalan állapotban levő prima minőségű és kárpitozású ágyneműtárolós rékamiet megvételre keresek. Címeket „Rökamie” jellegre a könyvosztályba. 344

ELADÓ antik kredenc. Gyulai Pál utca 21. szám. 351

HALOSZOBÁK, ebédloaszalok, székek, iratszékény, íróasztal, karosszékek, szelionok, hokkerlik, előszobafoagas, szabóasztal, vasalók, kispultok, ruhatai fogas, nagy koffer, férfi ruhák, szelionteritók, többféle butorok eladók. Benedek, Timár-utca 14. F

FOGORVOSOK figyelmébe! Angol gyártmányú olajnyomáshúzó szék, villanyfűtőgép, műszerszékény, stb. eladó. Személyesen érdeklődni Debrecen, Péterfia-utca 25. Hárinal. 0391

HASZNALT ruhákat, fehéreneműket veszek és eladok. Hívisra házhoz megyek. Roth Dávidné, Timár-u. 22. P.

KOMBINÁLT szoba, ebédloberendezés eladó. Berkovics asztalos, Pap-u. 41. F

BUTOR, halosobák, kombinált szobák, konyhák, kárpitozott butorok, szelionok kaphatók Fesztő Sándor kárpitos, Szentegyház-utca 3. P.

TORMELÉK aranyat, használt ékszereket a legmagasabb napi áron veszek. Elhmann ékszerész. Mátyás király-tér 5. Bejárat a kapu alatt. P

BÉLYEGGYŰJTEMÉNYEKET, tömegbéllyegeket legelőnyösebben vásárolok. Herczegné bélyegkereskedés. David Ferenc-utca 12. F.

IRÓGÉP, jókarban, eladó. Kovács könyvüzlet, Szentegyház-utca 3. F 500

EZÜSTRÓKÁK,

kékrókák, bolerók, boák, szörmebundák legolcsóbban Veszprémi Sándor szűcsmesternél, Bátya-utca 4. Óvár, udvarban. F.

KOMPLETT háló, ebédlovel felszerelve, eladó. Magyar-utca 1., délután 1—3-ig, ajtó 7. 0405

4 plus 1 lámpás Orion rádió, 1942-es típus, sürgősen eladó. Csaba-utca 164. 0404

MŰTERMI fényképezőgép állvánnyal olcsón eladó. Leika fotónál, Deák Ferenc-u. 45. 0408

JÖMENETELÜ éterem családi okok miatt eladó. Cím a kiadóban. 0392

ANTIK szalngarnitúra eladó. Mátyás király-tér 14. I. 23. 0402

KONYHABERENDEZÉS, modern, tartozékokkal olcsón eladó. Megtekinthető Szent Lélek-utca 15., festőműhely. 359

ELADÓ egy keleti perzsa összekötő szőnyeg és egy rádió, 4 lámpás super. Wesselőnyi-utca 4. I. emelet, 17. ajtó. 356

OXIGÉNES palackot megvételre keresek. Katona, Árpád-ut 13. 363

ALKALMAZÁS

HADIROKKANT, vagy idősebb, esetleg irni-olvasni tudó férfi munkaerő jelentkezzen Park szállóban, Kőmálja-utca. 318

GYAKORLOTT pénztárnok felvétetik, gépelni tudó előnyben. Makkay Ernő vaskereskedés. 322

PAPIRSZAKMÁBAN jártas elárúgónőket keresünk. Ajánlatot „Papi” jellegre kérünk. Gr

ONALLÓAN dolgozó varrólányt, többévi praksissal azonnal felveszek. Hirsch szalon, Hegedűs Sándor-utca 14. 0365

KALAPOSSÉGÉDET felveszek azonnalra — állandó állás. — Kari Dezső, Wesselőnyi-utca 37. 357

SZÖR és ecsetmunkásokat alkalmazok. — Érdeklődni Eszterházy-utca 9., ajtó 2. 4—5 óráig. 0393

KÉT nő és két férfi helybeli akvizíciós munkára felvétetik. Jelentkezés hétfőn és kedden délután 4—6 óra közötti időben. Katolikus Népszövetség Pénztáregyesülete Horthy Miklós-ut 6. szám. I. emelet helyiségében. 360

ÁLLAST KERES

12 ÉVES kislány gyermek mellé ajánlkozik, ki a háztartásban is segédkezne. Cím Szakács György, Mező-utca 2. 301

HÁZVEZETŐNŐ alkalmazást keres, intelligens urinő, magános urnál, vagy egy öreg párnál. Vidékre is megy. Azonnalra, vagy február 15-re. Cím a kiadóban. 341

SZABÁSZATI szakrajzból órákat adok. — Érdeklődni Majális-utca 58. 0400

INGATLAN ÉS JÁRÁS

KÖZPONTBAN egy száraz, betonozott 20x6 méteres földszinti raktárhelyiség azonnal kiadó. Cím Mátyás király-utca 4., üzletben. 0357

HITLER-TÉRI 5 szobás lakószobát belvárosi 3 szobás, komfortos lakásra elcserélném. Érdeklődni telefonon 31—17. 338

SPORT

Tomboló sikere volt az olasz tornászoknak Budapesten

Igen csekély pontkülönbséggel győzött a magyar csapat

Budapestről jelentik: Szombaton este és vasárnap délelőtt a Magyar Művelődés Házában zsúfolásig megtelt nézőtér előtt tartották meg az olasz-magyar női disztornabemutatót, amelyen mindkét részről a legjobb együttes állott ki. Az olasz színeket Gelmini, Pandolfini, Corsi és Nutti képviselték, míg a magyar csapat a következő összeállításban állott ki: H. Csillik Margit, Fehér Anna, Romák Éva, Novák Matild.

A két csapat találkozásából mindössze 7 tized pont különbséggel a magyar csapat került ki győztesen 260,3 ponttal. Egyénileg első lett H. Csillik Margit, aki mindhárom szerez legjobbnak bizonyult. Tomboló sikere volt az olasz tornászok közül Gelmini Anna Máriaé, az Etruria kiváló versenyzőjének, aki ma Európa egyik legjobb tornásznője. Kijutott a sikerből a többi versenyzőnek is, akiknek a vasárnap délelőtti disztornán minden számot meg kellett ismételniük a közönség szűnni nem akaró tapsvihara miatt.

A két találkozó következményeképpen megállapítható volt, hogy a két csapat között jelentős stíluskülönbség van: amíg a magyar női csapat tagjainak mutatványai sokszor férfias erőről, lendületről tanuskodtak, addig az olasz nők a finom, hajlékony, nőies gyakorlataikkal tűntek ki.

Mindezekről a kolozsvári közönség személyesen is meggyőződhet és saját szemével láthatja, milyen különbség van a két nemzet női tornászsporja között. A két együttes ugyanis ma Sopronba utazott, ahol szintén bemutatót tartottak, majd ott vonatra szállva, Kolozsvárra jönnek Bevilacqua tábornok olasz királyi torna szövetségi elnök vezetésével és csütörtökön este Kolozsváron mutatkoznak be a Magyar Művelődés Házában fél 7 órai kezdettel.

Német-magyar műkorcsolyázó bemutató

Vasárnap este Budapesten nagyszámú közönség előtt műkorcsolyázó bemutatót tartottak a honvédsaládok javára a legjobb német és magyar műkorcsolyázók. A hölgyek közül legnagyobb sikere Botond Györgyinek és a Saary-nővéreknek volt, míg a németek közül Olbrich Gudrun, Heinrich Anita, Schwabe Edith és Kaufmann Rosie gyakorlatai sikerültek igen jól. A magyar férfiversenyzők közül Kálai Kristóf dr., Király Ede, a németek közül pedig Falck Paul voltak igen jók.

Elismerő nyilatkozat Kolozsvári Sári szerepléséről

A fővárosi lapok részletesen foglalkoznak a Pozsonyban nemrégiben befejeződött asztali teniszbajnokságokkal. Frigyes Tibor, az asztali teniszszövetség alelnöke nyilatkozatot adott, amelyben kijelentette, hogy részére Kolozsvári Sári szereplése a legnagyobb meglepetés. Ugyátszik, nemzetközi verseny és külföldi levegő kell neki — mondotta —, akkor mindjárt megy a játék.

A szövetségi elnök szavai méltóképpen jutalmazták a kiváló kolozsvári versenyző tehetségét, amely — reméljük — még sok szép győzelmet szerez neki.

40 játékos a KAC első szabadtéri edzésén

KOLOZSVÁR. A KAC labdarugócsapata, készülve a tavaszi idényre, vasárnap délelőtt 10 órakor tartotta meg első kétkapus edzését Opatá Zoltán edző vezetésével. Az edzésen közel 40 játékos jelent meg, akik valamilyen nagy kedvvel és igyekezettel végezték el a bevezető gyakorlatokat. Az edző intéz-

kedésére 10 labdával labdaedzést folytattak a megjelent mintegy 300 főnyi közönség előtt, majd pedig kétkapus játékra került sor. Ennek során megállapítható volt, hogy az első csapat jobban mozgott mindvégig. Az első csapat a következő összeállításban játszott: Márki, Szaniszló II., Vass, Demeter, Váci, Csákány, Tárnoki, Kovács IV., Bonyhádi, Szokoly, Tolnai. A második csapat összeállítását a következők voltak: Plank, Tóth, Nagy Ferenc, Nagy László, Erdős, Bedő, Nagy István, Bozoky, Kovács Pál, Pongrázio, Kovács Vilmos. A „B” csapatban ezenkívül még több játékost szerepeltettek és rövidebb ideig itt játszott jobbfedezetet Tárnoki, helyét pedig Bozoky foglalta el. Tárnoki a jobbfedezet posztján is megállotta helyét.

Az első csapat nagy igyekezettel és fölényben játszott 5:1 (4:0) arányban verte a „B” csapatot Bonyhádi 2, Tolnai, Szokoly, Bozoky góljaival. A „B” csapat gólját Pongrázio lőtte.

A csapat legközelebbi edzését kedden délután 3 órakor tartja a városi sporttelep kispályáján. Szó van arról, hogy a KAC vasárnap vidéki ellenfelet kap, csupán a mérkőzés színhelye bizonytalan még.

624 pengőt adományozott a hadbavonultaknak a KAC labdarugó szakosztálya

KOLOZSVÁR. A KAC labdarugó szakosztálya legutóbb rendezett sportdelutánjainak jövedelméből 624 pengőt ajánlott fel a hadbavonultak felségélyezésére. A jelentős összeget, amely ezúttal harmadik nagyobb adománya a labdarugó szakosztálynak, már el is küldötte a vezetőség.

AZ ÉRDEM

kérdését vetették fel a KKE pompás győzelmével kapcsolatban és most íme, egy-másután jelentkeznek és maguknak tulajdonítják a győzelmet és a csapat teljesítményét azok akik azelőtt arról hallani sem akartak. Anélkül, hogy túlságosan feszegetnénk ezt a kérdést, amely végeredményben mégis egy csapat belügye, megállapíthatjuk, hogy annak érdekében a csapat bejutása körül és voltak olyanok, akik jövedelmük igyekezettel támogatták azt, de a bejutás első sorban és mindenek előtt a csapat érdeme.

Bárki láthatta, aki tanuja volt az idegfeszítő küzdelmeknek, hogy mennyire akart győzni ez a csapat, minden erejét és minden tudását összeszedve. És ahol talán hiányos volt a tudás, ott jött a lelkesedés és a szív, maga alá gyűrt olyan együtteseket, amelyekkel megbírkózni sohasem tudott. Szól ez első sorban a védelemnek, amely magasan kiemelkedett a többi csapatok teljesítményei közül, de a csatársornak is, amely néha-néha ragyogó támadásokkal ostromolta a nagybíró ellenfelek kapuját.

Az is közudomásu, hogy igen mostoha viszonyok között készülődött a bajnokságokra a csapat, amelyet még az utolsó pillanatig is az veszély fenyegetett, hogy egy mérkőzés le nem játszása miatt nem indulhatna a bajnokságban. Szerencsére a veszedelmek elhárultak, a csapat utra kelt, gönlöküli döntetlennel végzett és bejutott a döntőbe.

A többi már ismeretes: küzdelem, győzelem. És a történeti büségnek tesszünk eleget akkor, amikor ismételtén leszögezzük azt, hogy az mindenek előtt és mindenek felett a csapat érdeme.

DEBRECENBEN az elmúlt napokban kerületi gyors és műkorcsolyázóverseny volt. Az 500 méteres gyorsfutásban 15 induló volt! Úgy az 500, 1500, mint az 5000 méteres versenyt Nagymajtényi Ferenc dr. nyerte meg. Érdekes, hogy Debrecenben, ahol gyengébbek a jégviszonyok, mint Erdély fővárosában, egyszerre 15 indulója van egy kerületi versenynek.

A TESTNEVELÉSI FŐISKOLA 50 tagú csapata március 25-én bemutatót tart Kolozsváron a Mátyás király sporthéttel kapcsolatosan rendezett sportünnepségek keretében.

VARGA JENŐ OSK felügyelő értesíti az érdekelteket, hogy az új egyesületi alapszabály minták nála kaphatók a KEAC Mátyás király Diákházban levő egyesületi helyiségben.

SZOMBATON DÉLUTÁN kezdődött meg az országos magyar si bajnoki verseny első száma, a futóverseny a Svábhegyen és környékén. Felnőttek versenyében (táv 18 km.) bajnok Harangvölgyi MAC 1 óra 30 perc, 53,8 mp. Ifjúságiak versenyében (táv 9 km.) bajnok Mazányi BLE 47 perc 57,6 mp. Felnőttek csapatbajnokságában 1 TFSE. Az ifjúságiak csapatbajnokságában első a BLE.

A KMTE házi tekeversenye

A Kolozsvári Munkás Testedző Egyesület vezetősége, célkitűzéseinek megfelelően, tagjai részére lehetőséget kíván nyújtani arra, hogy abban a sportágban vegyenek részt, amelynek művelésére kedvet éreznek. Ezért 1943 február 2-án házi tekeversenyt rendezett férfiak és nők részére értékes tiszteletdíjakkal.

A versenyen a társegyesületek is képvisel-

tették magukat, de megjelent az Országos Tekezőverseny erdélyrészi főtitkára, Incze Kálmán cégvezető is, aki külön elismerését fejezte ki azért a tömeges részvételért, amelyet az egyesület munkatagjai részéről már ez alkalommal is tapasztalt.

Az 5 dobásos egyéni versenyben a férfiak közül 1 Kraft István, 2 Balogh Albert, 3 Kun Sándor István, 4 Bartalis István, 5 Nagy Lajos (KMTE versenyzők) voltak a győztesek.

A női versenyben 1 Hollányi Jánosné „Bástya” SE, 2 Bássa Anna egyesületen kívüli, 3 Papp Lajosné KMTE részesültek értékes tiszteletdíjban.

Az egyesület a házi verseny nevezési díjából az adományokból befolyt 200 pengő összeget a Főméltóság Asszony hadbavonultak hozzátartozói segélyakciója javára a 180.000 sz. csekszámlára fizette be, mert ezzel is igazolni kívánja, hogy minden összefogott alkalmával első sorban azokra gondolt, akik messzi idegen földön a mi nyugalomunkért és békénkért harcolnak.

A házi ünnepség megrendezésének sikere Bothos József cukorkagyári igazgató, Papp Lajos főpénztárnok, valamint Arkosi Lőrinc és Gyulay József, a tekeosztályvezető érdeme.

A Hargita első csapata nyerte a székelyföldi sibajnokságok során 712 ponttal a Hargita-serleget

Székelyudvarhelyről jelentik: A Hargita Testedző Egylet rendezésében zajlott le az elmúlt napokban a szokásos évi országos verseny, mely kiemelkedő eseménye volt a székelyföldi síéletnek. Ez alkalommal avatták fel a város áldozatkészségéből ujonnan létesített lesiklópályát, mely kitűnően sikerült és így minden remény megvan arra, hogy a székelyudvarhelyi sízők a lesiklás művészetét is a jövőben elsajátítsák.

A versenyt igen kedvező hóviszonyok között rendezték meg, számos fővárosi versenyző részvételével. Eredmények a következők:

Lesiklóversenyben: 1 Méray Horváth Róbert (MAFC) 25,8 mp. 2 Libik György (MAFC) 26,2 mp. 3 Jobbágy János (MAFC) 27,1 mp. A női versenyben első lett Igloiné Előd Anikó 45,4 mp. alatt, 2 Delmár Szilvia és 3 Szentgyörgyi Nelli. Az ifjúsági verseny győztese Valentsik András (Hargita) lett. 2

Navrea (Hargita), 3 Fehér (Hargita).

A műlesiklóversenyt Jobbágy (MAFC) nyerte 44,6 mp. alatt. 2 Méray 46,4 mp. 3 Libik 47,4 mp. A női versenyben 1 Igloiné (MSK) 1:01,2 mp. 2 Szendrődiné (BBTE), 3 Delmár (MSK). Az ifjúsági versenyben 1 Benedek (Hargita), 2 Navrea, 3 Valentsik.

Az ugróverseny győztese Székely István (MOVE) 252,8 ponttal. 2 Török János (EKE) 207 ponttal. 3 Pataki Béla (Hargita) 102 p. Az ifjúsági versenyt Navrea (Hargita) nyerte 262,5 p. 2 Jére (Hargita) 245,9 p. 3 Simó (Hargita) 203,7 pont. Érdekes, hogy az ifjúsági versenyzők átlag nagyobb teljesítményt értek el az ugróversenyen, mint a felnőttek.

A „Hargita-Serleget” lebonyolított hármas csapatverseny eredménye a következő: 1 Hargita (Navrea, Jére, Simó) 712,1 pont. 2 Csikszerepai EKE és MOVE kombinált (Székely, Török, Kovács) 650,9 pont. 3 Hargita II. (Pataki, Ambrus, Cseke) 590,1 pont.

KÖZGAZDASÁG

Megjelent a földadó-kedvezmény alkalmazásáról szóló rendelet

A Budapesti Közlönyben megjelent báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter rendelete arról, hogy a mezőgazdaságfejlesztéséről szóló rendeletnek azok a rendelkezései is, amelyek az adómentességről és illetékkezdvezményről szólnak, hatályba lépnek. A mezőgazdaságfejlesztési törvény idevonatkozó rendelkezései szerint földadómentességben, vagy földadókedvezményben részesül az olyan földterület, amelyet, ha eddig nem volt földadó tárgya, megfelelő gazdasági munkával használhatóvá tettek. Ugyane kedvezményben részesül az olyan már művelés alatt álló földterület, amelyet rendkívüli költséggel járó talajjavítással vagy ültetvényekkel gazdaságilag szándékosan használhatóvá tettek, illetve amelyeken a termelés fokozása érdekében különleges berendezéseket létesítettek, végül pedig olyan földterület, amelyet szőlővessző, szőlőtőlvány, vagy gyümölcsfaoltvány termelésére használnak. Hatálybalépnek a mezőgazdaságfejlesztési törvény adó- és illetékkezdvezményre szóló rendelkezései. Rendelkezik az említett törvény arról is, hogy a jövedelmi és általános kereseti adó kiszámításánál alapul vett tiszta jövedelemből tíz éven át egyenlő évi részletekben is lehet írni azoknak a gazdasági munkás- és családházaknak építési vagy átépítési költségét, amelyek a szociális és közegészségi követelményeknek megfelelő módon épülnek. A mezőgazdaságfejlesztési törvénynek most már minden rendelkezése hatályba lép.

Rendelet a berautók személygépkocsijai közúti adójának rendezéséről

A magyar királyi minisztériumnak 520—1943. M. E. számú rendelete a Magyar Szent Koronához visszacsatolt keleti és erdélyi országrészen a visszacsatolás előtt már forgalomban volt, illetőleg beszerzett berautó és magánszemélygépkocsik után fizetendő közúti adó tételeinek átmeneti rendezése tárgyában, a m. kir. minisztérium a gazdasági és hitelügy rendjének, továbbá az államháztartás egyensúlyának

biztosításáról szóló 1931:XXVI. tc. 2. §-ában foglalt és legutóbb az 1943:XI. tc. 1. §-ával meghosszabbított felhatalmazás alapján a következőket rendeli: 1. §. A Magyar Szent Koronához visszacsatolt keleti és erdélyi országrészen telephellyel bíró berautófuvarozók tulajdonában lévő személygépkocsik után fizetendő közúti adó tételek átmeneti rendezése tárgyában kiadott 20470—1941. M. E. sz. rendelet (megjelent a Budapesti Közlöny 1941. évi 73. számában) hatálya 1944 év végéig érvényben marad és annak rendelkezéseit a magánszemélyek tulajdonában lévő gépkocsikra is alkalmazni kell. 2. §. Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba és az 1943. évi január hó 1. napjától kezdve alkalmazandó. (MTI.)

Most jelent meg:

Dr. Abody Előd:

A repülőgép és a repülés

A hatalmas kötet a következő gyűjtőfejezetekre oszlik: A légerők természetana. A hőtan elemei és a repülőmotor. A légkör. A repülés erőtan és a repülőgép teljesítményei. A repülőgépek szerkezete. A repülés üzeme. A polgári repülés. A katonai repülés. A repülés hatása az emberi szervezetre. — A remek kiállítású kötet 620 oldal terjedelemben, 494 szöveghöz illő ábrával, fanyesztett papíron jelent meg.

Kapható az

Ára 24 pengő.

„Ellenzék” könyvesboltban

Kolozsvár, Mátyás király-tér 9. Védreke utánvétellel is azonnal szállítjuk. Kérje a legújabb könyvek díjtalan képes ismertetőjét.

Olcsó zöldség- és gyümölcsvásár!

Elsőrangú vetemények és fajtalmák állandóan kaphatók Széchenyi-téri raktárunkban, a Vásárfelügyelőség mellett.

Sárgarépa 100 kg. 24 P

Petrezselyem 100 kg. 60 P.

Zeiler 100 kg. 50 P

Fajalmák 1 kg. 1.20 P-től.

Fenti árak ab raktár értendők.

BIASINI SANDOR UTÓDA

és

FÜLÖP GÉZA

nagykereskedés

nagykereskedés

Mátyás király-tér 26.

Széchenyi-tér 19.

Borzalmas gépkocsiszerencsétlenség a szászfenesi országúton

Három embert temetett maga alá a Gazdasági Akadémia előtt egy autó

KOLOZSVÁR, február 8. (Az Ellenzék munkatársától.) Tegnap délelőtt 10 óra után a Gazdasági Akadémiáról értesítették a kolozsvári mentőket, hogy egy ismeretlen rendszámú gépkocsi Gyula felől jövet közvetlenül az emelkedés előtt, a Gazdasági Akadémia földjeinél felborult és egy arrahaladó földművest két kisgyermekkel maga alá temetett. A mentők azonnal kiszállították a helyszínre. Az egyik áldozat Miron János három és fél éves szászfenesi gyermek, akinek mindkét karját a tőből leszakította az autó. A másik áldozat Oltea Rózsika négy és fél éves, szintén szászfenesi kislány, akinek ballábát szakította le a tőből a felborult gépkocsi. A harmadik Oltea Péter szászfenesi gazda, akinek az autó sárhányója összetörte a két combját. Azonnal vizsgálat indult meg a szerencsétlenség okának felderítésére és megállapították, hogy a nagy sebességgel haladó autó tengelytörés következtében borult fel és zuhant az árokba.

Tovább folyik a szabadságosok elszállítása

BUDAPEST, február 8. A 200-zal kezdődő tábori postaszámú alakulatoktól szabadságon levők további elszállítása végett a budapesti rendészeti és katonagondozó állomáson február 9-én 18 óráig azok jelentkezzenek, akik január 24-re, vagy a következő napokra kaptak helyjegyeket. Aki a vasúti összeköttetés miatt aznap nem tud jelentkezni, amikor kellett volna, a következő napon feltétlenül jelentkeznie kell, de a késést elindulásakor a vasúti állomáson igazoltassa. Az utazóknak csak annyi csomagja lehet, amennyit két kézben is könnyűszerrel hosszú úton is el tudnak vinni. A vasúti végállomástól szállító eszköz nem áll rendelkezésre. Romlandó és meg nem engedett anyagokat senki ne vigyen. Bajtársak részére csomagokat senki ne vállaljon, mert a kézbesítés kötelezettségének nem tud eleget tenni és akkor őt gyanúsítják. Szabálytalan csomagok elszállítását a rendészeti parancsnokság megakadályozza. (M.I.)

Három hónapra ítélték az uzsoráskodó zsidó fűszerest

KOLOZSVÁR, február 8. Rosenberg Elemér, Csermalom-utca 52. szám alatt lakó zsidó fűszerkereskedő közszükségleti cikkek jogtalan elvonása és árdragítás miatt került a kolozsvári törvényszék egyes büntetőbírája elé, mert Rosenberg üzletében múlt év tavaszán nagymennyiségű közszükségleti cikket találtak a közellátási hivatal ellenőrei. Kihallgatása alkalmával azzal védekezett a zsidó kereskedő, hogy a lefoglalt árukészletet vevői számára tartogatta. A tanuvallomásokból azonban kiderült, hogy

Rosenberg Elemér jogosulatlanul és uzsoráron hozta forgalomba a nála talált cukrot, lisztet, szappant, rizst és száraztésztaféléket.

A bizonyítási eljárás során felmerült adatok alapján Albrecht Zoltán dr. kir. ügyész súlyos büntetést kért a vádlottra, akit Vitos Pál dr. törvényszéki tanácselnök háromhavi fogházra, 500 pengő pénzbüntetésre és kétévi jogvesztésre ítélt. Az ítélet ellen az ügyész semmisségi panaszt jelentett be.

FEBRUÁR

MAGYAR SZEMLE

Szerkesztőbizottság:
GRÓF BETHLEN ISTVÁN elnök
SZEKFI GYULA alelnök

XII. Pius pápa karácsonyi üzenete
JÁNOSI JÓZSEF S. J.

Az angol-amerikai viszony
TÖRÖK ÁRPÁD

Magyar közigazgatás
BOGYI ISTVÁN

Élelmiszeri gondok
BOGYI ISTVÁN

Budapesti dolgozók
SZABÓ ZOLTÁN

Természetvédelem
BR. ANDRÁS GÁBOR

A világrádió a háborúban
KILIÁN ZOLTÁN

Külföldi szeme
GÖLLÖS LAJOS

Márai és a nemzetvezetés
JÓÓ TIBOR

Új könyvek
Szerkesztő:
ECKHARDT SÁNDOR

MAGYAR SZEMLE TÁRSASÁG
Budapest, V., Vilmos császár-út 26

Előfizetési ára
magánzemélyeknek

évi 9 pengő 60 fillér

Élénk tűzvérségi tevékenység folyt a líbiai és tuniszi arcvonalon

RÓMA, február 8. (MTL.) A líbiai és tuniszi határon élénk tűzvérségi és egyéb katonai tevékenység folyt. Tuniszból fel-derítő osztagok működtek és több tucat foglyot ejtettek. Elfogtak többek között egy gépkocsikkal előrenyomult amerikai

járőrszolgát is. A tengely repülőgépei gépkocsi táborhelyeket és menetelő utánpótlási oszlopokat támadtak meg. Bombázták továbbá a Tripolis kikötőjében horgonyzó hajókat.

Huszonnégy új felsőházi tagot nevezett ki a kormányzó

BUDAPEST, február 8. A hivatalos lap vasárnapi száma az alábbi legfelsőbb elhatározást közli:

A magyar királyi miniszterelnöknek a minisztérium nevében tett előterjesztésére az 1942. XXI. törvények 4. paragrafusa alapján dr. Angyal Pál egyetemi nyilvános rendes tanárt, dr. Boér Elek nyugalmazott közigazgatási tanácselnököt, Csirics Irenéi újdéki görögkeleti szerb püspököt, dr. vitéz Darányi Bélát, a Futura alelnök-vezérigazgatóját, Erdőhegyi Lajos nyugalmazott főispánt, dr. Ertl János egyetemi címzetes rendkívüli tanár, nyugalmazott vezérőrnagy-orvost, báró Feilitsch Bertold magyar királyi titkos tanácsos, nyugalmazott főispánt, Hagymacher Henriket, a Gyárpárosok Országos Szövetségének elnökét, dr. Homonnay Tivadart, Budapest székesfőváros főpolgármesterét, vitéz Igmándy-Hegyessy Géza nyugalmazott testőrtábornagyot, a Vitézi Szék ügyvezető tiszkegyelmeit, dr. Jakab Oskár magyar királyi titkos tanácsost, a Pénzügyi Központ elnökét, gróf Klun Hédervár Sándor magyar királyi titkos tanácsost nyugalmazott minisztert, Karpárich Edét, az Erdélyrészi Hangya Szövetkezetek elnökét, dr. Kuthy Gézát, a Hangya Központi Szövetkezet elnökét, Marko-

vits Kálmánt, a Biharmegyei Gazdasági Egyesület elnökét, dr. Marosovszky Ivor címzetes miniszteri tanácsos, lapkiadót, Péchy Manó földművelő, gróf Pongrácz Jenő részvénytársasági ügyvezető elnököt, vitéz Purgly Emil magyar királyi titkos tanácsos, nyugalmazott földművelésügyi minisztert, gróf Széchenyi Károly vállalkozó vezérigazgatót, gróf Teleki Ernő hitelintézet ügyvezetőt, dr. Uray István magyar királyi titkos tanácsost, kabinetirodám főnökét, végül dr. Wirscher Frigyes, a Hangya Termelő-, Értékesítő- és Fogyasztási Szövetkezet alelnök-vezérigazgatóját az országgyűlés felsőházának élethossziglani tagjaivá kinevezem.

HORTHY S. K.
KALLAY MIKLÓS S. K.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A hivatalos lap vasárnapi száma az alábbi legfelsőbb elhatározást közli: A magyar királyi miniszterelnöknek a minisztérium nevében tett előterjesztésére a kormányzó dr. Baranyai Lipót magyar királyi titkos tanácsost, a Magyar Nemzeti Bank elnökét az 1926. évi XXII. törvények 23. paragrafusa alapján az országgyűlés felsőházának élethossziglani tagjaivá kinevezte.

Daily Mail: „Együnk kevesebbet“

A Popolo d'Italia a tengeri helyzettel foglalkozva rámutat arra, hogy az angol-szászok kénytelenek voltak bevallani három igazságot. Először, hogy az elsüllyesztett hajók hávi átlagos tonnatartalma kb. egymillió tonnát tesz ki, másodsor, hogy a háromhatalmi csoport haderői sokkal több hajót süllyesztettek el, mint amennyit az angol és amerikai gyárak gyártanak, harmadsor, hogy a január havában épített új hajók száma kisebb volt a decemberénél.

Egy svéd lap az United Press angliai

jelentését, mely szerint a német buvárnaszádnak a tevékenysége kezd mind jobban érezettni a hatását a polgári ellátás kérdéseiben. Az angol sajtó kifejezte azt a nézetét, hogy az angol élelmiszeradagokat még jobban le kell szorítani. A Daily Mail első oldalán közli ezt a jelszót: Kevesebbet kell ennünk! — Az Afton Tidningen londoni jelentése szerint a Daily Express a következőket írja: A buvárnaszád hajóhad, amely elsüllyesztett hajóinkat, elsüllyesztheti szigetünket is.

Ülésezett a fiatalok felügyeleti bizottsága

KOLOZSVÁR, február 8. A kolozsvári fiatalok felügyeleti hatósága szombaton tartotta évi teljes ülését a kolozsvári ítéltáblán Heller Erik dr. egyetemi tanár elnöklésével. Az elnöki megnyitásban Heller Erik dr. rámutatott arra, hogy korunkat a gyermek századának és egyszersmind a szociális gondolatok századának nevezik. Ezek a jelszavak rávilágítanak annak a munkakörnek korszerűségére és fontosságára, amelyet a felügyelő hatóság hivatott betölteni.

Az elnöki megnyitó után Vékás Lajos dr. ítéltáblai elnök statisztikai adatok alapján sajnálattal jelentette be, hogy 1942-ben a kolozsvári ítéltábla területén két százalékkal emelkedett a fiatalok bűnözők száma. A kérdéshez gróf Bethlen

Györgyné, Urbán Gusztáv dr. táblabíró és Markos György dr. szólottak hozzá.

Végezetül Heller Erik dr. megköszönte Keledy Tibor dr. polgármester és Kovrig Béla dr. Rector Magnificus megértő támogatását a jövő programjával átmeneti otthon felállítását, a munkaközösséggel való szoros együttműködést és szakismereket nyújtó előadássorozatot rendezését jelölte meg.

AZ ERDÉLYI MUZEUM EGYESÜLET Természettudományi Szakosztálya folyó 8-án, hétfőn délután 6 órakor a Ferenc József Tudományegyetem fizikai előadótermében (Kolozsvár, Farkas-utca 1., II. emelet) rendezést tart, amelyen dr. Kol Erzsébet: Adatok Borszék és Bálbor borvízeinek hidrobiológiához című, dr. Györfy István: Bálbor méztuffalakerakodást okozó mohái; Erdélyi Preissia commutata-k szexuális változása és Mohafejlődés-rendellenességek a Békás-szorosban; dr. Péterfi István: A gyulai havasok néhány Staurastrumáról címmel tart előadást.

Nyirő József:

EMBEREK A HAVASON

nagy magyar filmjét KEDD este mutatja be ünnepélyes keretek között és meghívott vendégek előtt a

MÁTYÁS KIRÁLY

mozgósínház!

A bemutatón jelen lesz

Nyirő József,

a film írója,

Szöls István,

film rendezője és

a film főszereplői

Szallay Alice

Görbe János

Borovszky O.,

valamint a film

zeneírója:

Farkas F.,

a kolozsvári

Nemzet Színház

karnagya.

A bemutatóra je-

gyeket csak igen

korlátolt szám-

ban kedd dél-

előtt 11 óráig

árut a mozgó-

színház pénztá-
Hunnia-film!

* KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS. Mind- azoknak a jóbarátoknak, ismerősöknek, közintézményeknek és egyesületeknek, akik felejtethetetlen emlékü férjem és testvérem, doktor Nagy Géza elhunyt alkalmából kifejezett részvételükkel fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek; ezúton is hálás köszönetet mondunk. Özv. dr. Nagy Géza és Nagy Erzsébet.

APRÓHÍRDETESEK

KIADÓ üzlethelyiség a Horthy-úton, 3 méter széles és hat méter hosszú. Műhelynek is alkalmas. Érdeklődni Horthy-ut 35. szám, fűszerüzlet.

FÜTŐN levő egy szoba, hallos, komfortos emeleti lakás, az elcserelném egy kőszobát, komfortos kertes lakással. Cím a kiadóban.

SÜRGŐSEN eladó Hitler-téren bérház 15 ezer pengőért. Ingatlanközvetítő iroda, Mátyás-király-út 19.

KOLOZSVÁR közelében tehenészetre alkalmas gazdasági bérbe vennék. Szóc, Fráter György-utca 21. Délután 5-7-g. 361

KEZÉSEK 70 ezerig 4-5 szobás, komfortos ház, lehetőleg belvárosban. Címeket „ügynökök kizárva” jellegre a kiadóba ké-
rlek.

ELADÓ egy szoba, konyha és üzlethelyiség, 1930-ig adómentes és külön egy szoba, konyha és versenypálya. Szőlő-utca 18. szám.

KOMFORTOS, elegáns butorított szoba azonnal kiadó. Pácz-utca 11.

KÉTSZOBÁS, összkomfortos lakást üresen, vagy butorítva, keres egyetemi tanár. „Köz-pontban”.

ELLÉNZÉK politikai naplap

Felelős szerkesztő:

ZÁTHURECZKY GYULA

Felelős kiadó:

VITA SÁNDOR

FERENC JÓZSEF
KESERŰVÍZ